

Največji slovenski tednik v Zedinjenih državah

Ishaja vsako sredo.

NASLOV
uredništva in upravn-
ništva:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian
Weekly in the United
States of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 9. Štev. 9.

Chicago, Ill., 7. marca (March) 1917

Leto III. Volume III.

Ameriške vesti.

REV. JOS. KNAFELO UMRL.

Rev. Ciril Zupan, župnik slovenske cerkve Matere Božje v Pueblo, Colo. nam je naznanil po dopisnici sledečo žalostno novico:

"Rev. Josip Knafele, 44 let star je slednjič mirno v Gospodu zaspal dne 25. februarja v Colorado Springs, Colo. Slovesen sprevid se je vršil iz naše verke v sredo, dne 28. februarja ob 10. uri dop. v navzočnosti več č. duhovnikov. Pokojni leži poleg svojega prijatelja Rev. Ignac Burgarja.

Rev. Knafele je moral v svoji 15 letni boleznici veliko pretrpeti, o sobito zadnja 4 leta, ko je ležal stalno v bolniški postelji."

O pokojnem Rev. Jos. Knafeleu vemo le toliko, da je dovršil svoje bogoslovne študije v St. Paul semenišču v St. Paul, Minn. — Naj v miru počiva rešen sedaj vsega zemeljskega trpljenja!

ZAHRETNOST NEMOLJE. SEN- ZACIONALNO ODKRITJE GLEDE NJENEGA ŠCU- VANJA NA VOJNO NA- PRAM ZDRUŽENIM DRŽAVAM.

Washington, D. C. 1. marca — Včeraj se je zvedelo v državnem departamentu o najnovejši zahrbtnosti Nemčije s tem, da je zadnji čas ščuvala nemška vlada Mehiko in Japonsko, da naj se le-ti dve državi pridružijo Nemčiji in tako skupno napadete Združene države. Kot izdajalsko plačilo je obljubila Nemčija Mehiki povrnitev države Texas, New Mexico in Arizona; poleg tega ji je pa Nemčija obljubila svojo finančno pomoč. Mehikiški vladi se je zano naročilo, da naj skuša pregovoriti Japonsko, da bi se izneverila sedanjim zaveznikom in tako lažje napadla z Mehiko in Nemčijo Združene države.

Tozadevno je pisal nemški minister za zunanje zadeve v Berlinu nemškemu poslaniku von Eckhardt v Mexico City pismo sledeče vsebine:

"Berlin, 19. jan. 1917.

S 1. februarjem smo se namenili začeti z neomenjenim submarinskim bojevanjem, kljub temu je pa naš namen, da skušamo obdržati Združene države neutralne.

Ako se pa naš namen ne posreči, tedaj smo pri volji stopiti v zvezo z Mehiko pod sledečimi pogoji:

Začeti moramo vojno skupaj in skupaj skleniti mir.

Dali bomo splošno finančno podpro in razume se, da Mehika dobi zopet nazaj izgubljen teritorij v Novi Mehiki, Texasu in Arizoni. Podrobnosti so prepuščene Vam, da jih izravnote.

Vam se naroča, da informirate predsednika Mehike o gornjem v največji zaupnosti kakor hitro se pokaže, da pride do vojne z Združenimi državami in svetujte mu, da naj on na svojo lastno inicijativno stopi takoj v zvezo z Japonsko in sugestira sprejema tega načrta. Obenem naj se ponudi za posredovalca med Nemčijo in Japonsko.

Prosimo, opozorite predsednika Mehike, da bo pod pritiskom neomejenega bojevanja s submarinskimi Anglija prisiljena prositi za mir v par mesecih.

Zimmerman."

To zanimivo izvirno pismo je imel naš predsednik Wilson v rokah, odkar se je prekinilo diplomatske zveze med Združenimi državami. Vendar ni hotel dati te senzacije prej v javnost, dokler ni prošil pred kongresom in senatom pomoči za uvedbo varnostnih odredb ali oborožitve ameriških parnikov, ki plujejo v Evropo.

Najbolj značilno dejstvo pri tem je, da je igral glavno vlogo

bivši, sedaj že odslovljeni nemški poslanik grof Bernstorff, katerega so Združene države preskrbele varno potovanje na morju na svojem povratku v Berlin. Gorinavedeno pismo je dobil namreč grof Bernstorff najprej v roke, ter je o tej nakani še iz Washingtona D. C. obvestil nemškega poslanika Eckharda v Mexico City. To se je vršilo vse med časom, ko je nemški kancelar von Bethmann-Hollweg v državnem zboru zatrjeval, da želi Nemčija ohraniti se nadalje staro prijateljsko vez z Združenimi državami.

DOLGOTRAJNA PRIPRAVA NEMOLJE ZA IZVRŠITEV TEH NAČRTOV.

Sedaj se je dožalo, da je Nemčija že tekom zadnjih dveh let na tihem in zahrbtno delovala, da bi spravila Mehiko na svojo stran. Ne le samo po Mehiki, ampak tudi po osrednji Ameriki so skrivoma delovali številni nemški agenti za izvršitev tega načrta. Poleg tega je nemška vlada po svojih diplomatskih zatonikih, atašeju Boy Edu in von Pappenu večkrat skušala doseči ta namen. Ko sta bila označena dva še v diplomatski službi Nemčije pri poslanstvu v Washingtonu, sta se mudila oba parkrat pri mehikiškemu predsedniku Carranza. Dalje je bil tudi kmalu po odpuščenju grofa Bernstorffa prestavljen k nemški legaciji v Mexico City bivši tajnik nemškega poslanstva baron von Schoen. Glavni vodja vse te izdajalske agitacije je bil pa, kakor že omenjeno bivši nemški poslanik grof Bernstorff.

LANSING OPRAVIČIL MEHI- KO IN JAPONSKO.

Washington, D. C., 2. marca. — Državni tajnik Lansing je danes opravičil Mehiko in Japonsko v znanem skandalu Nemčije, ali njenem ščuvanju napram Združenim državam. Mehikiški poslanik v Washingtonu, tako tudi japonski poslanik sta se namreč mudila včeraj pri Lansingu in sta mu pojasnila vso zadevo. Niti Mehika, niti Japonska ni bila in ni pri volji storiti kaj takega Združenim državam. Ravno nasprotno: prijateljstvo med tema dvema silama in Združenim državam postaja vedno večje in bolj trdno; vsled tega ni najmanjše misli, da bi se Mehika, ali Japonska kaj ozirala na ono zloglasno in zahrbtno nemško noto z dne 19. januarja t. l.

NEMOLJA PRIZNAVA ŠCU- VANJE.

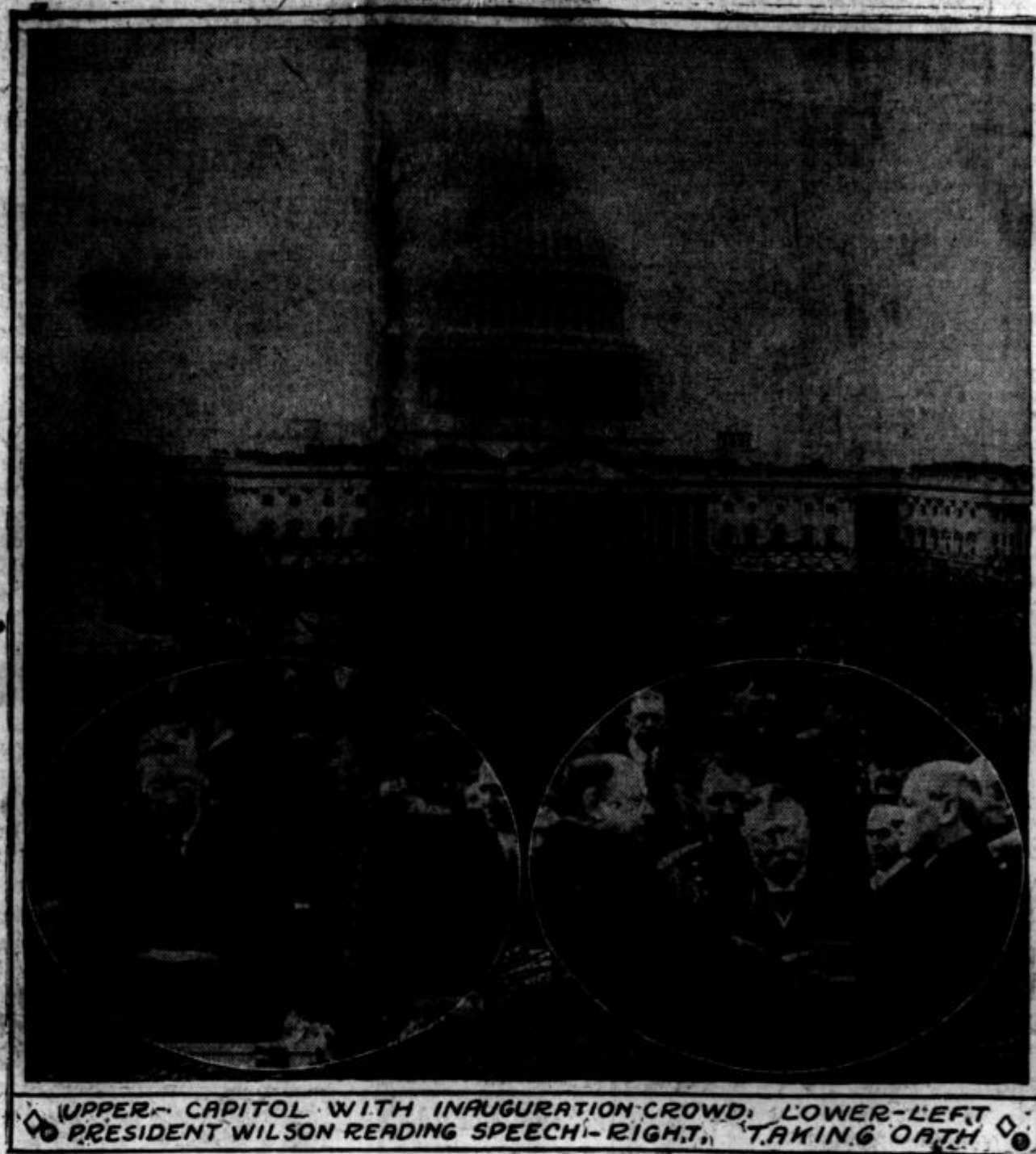
Washington, D. C. 3. marca — Kakor se iz Berlina poroča nemška vlada odkrito priznava svoj zahrbtni čin in ščuvanje na vojno napram Združenim državam. Pri tem se samo izgovarja, da je nameravala s tem preje doseči premirje, oziroma, da je nameravala na ta način umiriti tem preje svoje sovražnike, osebno Anglijo.

ZAKLJUČENJE KONGRESA. — WILSONOV PREDLOG PO- RAŽEN.

Washington, D. C. 4. marca. — Danes se je oficijelno zaključilo 64. kongresno zasedanje na tako buren in zanimiv način, kakoršnega še ne pomni kmalu zgodovina Združenih držav.

V senatski zbornici so se namreč bavili celih 26 ur o Wilsonovi predlogi glede oboroževanja ameriških parnikov v sedanjem kritičnem času. Wilsonova predloga je pa pogorela, ker iste ni hotela večina senatske zbornice odobriti in potrditi. Republikanski nasprotniki Wilsonovega predloga so bili v senatski zbornici sledeči: La Fo-

Slovesno ustoličenje preds. Wilsona.

UPPER: CAPITOL WITH INAUGURATION CROWD. LOWER-LEFT: PRESIDENT WILSON READING SPEECH. RIGHT: TAKING OATH.

Photos by American Press Association.

Slika nam predločuje zgoraj: "Državni kapitol v Washingtonu, D. C. Na desni: Predsednik Wilson stoji pred najvišjim zveznim sodnikom White-jem pri zapirski. Na levo: Predsednik Wilson čita po ustoličenju svoj govor. (Opomba uredništva: Sodnik White je katoličan.)

lette, Wis.; Gronna, N. D.; Cummins, Ia.; Kenyon, Ia.; Works, Cal.; Norris, Neb.; Clap, Minn. Demokrati: Vardaman, Missouri; Kirby, Ark.; Lane, Ore; Stone, Mo. in O'Gorman, N. Y. Predno je prišlo do končnega glasovanja je držal senator Stone iz Mo. ognjevit govor, v katerem je povdarjal, da bi spravila oborožitev ameriških parnikov lahko 100 milijonov mirnega ameriškega ljudstva v svetovno vojno.

Ko je zvedel predsednik Wilson o njegovem propalem načrtu je bil zelo nejevoljen. Izrazil se je, da bo skušal zopet sklicati v kratkem kongres skupaj in da bo izročil celo zadevo vrhovnemu zveznemu sodniku v pretes in določitev. Zakonski načrt, katerega je danes senatska zbornica zavrgla vsebuje glavne točke, katere je imel predsednik Wilson v mislih in sicer:

Oborožitev ameriških trgovskih parnikov, raba tudi drugih sredstev in načinov za omejitve nemškega submarinskega bojevanja in tretjič izdaje bondov v znesku \$100,000,000 v svrhu izpeljave teh točk.

PREDSEDNIK WILSON ZAPRI- SEŽEN IN SLOVESNO USTO- LIČEN.

Washington, D. C., 4. marca. — Ker je danes popoldne prvi termin predsednika Wilsona potekel, se je vršila danes, dasiravno nedelja ponovna za prisega za nadaljnja 4 leta. Že star običaj je, da je vsak predsednik dvakrat zaprisežen in sicer: prvič v njegovem uradu, kasneje pa slovesno ali javno pred zbranim ljudstvom.

Danes, točno ob 12 uri in 4 minute se je zbralo v pisarni predsednika Wilsona okrog 50 oseb, da prisostvujejo tihi prisegi predsednika Wilsona. Razum predsednikove soproge in predsednikovega brata so se vdeležili te ceremonije

vsi člani kabineta, podpredsednik Marshall, Wilsonov privatni zdravnik Dr. Cary T. Grayson, nekaj voditeljev narodne demokratiške stranke in en časnikar.

Predsednika Wilsona je zaprisegel vrhovni zvezni sodnik White v pričo glavnega sodniškega klerka. Sveta tišina je vladala v uradu, ko je stopil predsednik Wilson pred sodnika, da bi bil zaprisežen. V tem času je odprl sodniški klerk krasno vezano sv. pismo na 47 psalm; predsednik Wilson je nato položil svojo roko na sv. pismo med tem ko je izgovarjal za sodnikom White sledeče besede: "Jaz slovesno prisegam, da bom zvesto izvrševal uradne dolžnosti kot predsednik Združenih držav in bom skušal po svoji najboljši moči ohraniti, ščititi in braniti ustavo Združenih držav!"

Ko je sodnik White končal te besede, je predsednik Wilson poljubil sv. pismo in sicer točko: "Bog je naše zavetje in moč in najboljši pripomočnik v nesreči!"

Predsednik Wilson je nato v pričo sodnika White šč podpisal svojo prisego na malem lističu papirja pritrjenega v knjigo sv. pisma, nakar je smehljaje izročil knjigo svoji ženi v roke. Ves obred pri tej zapirski je trajal le par minut.

Ko se je predsednik podal iz kapitola, ga je čakala zunaj številna množica ljudstva, osebno pa kongresnikov in senatorjev, ker se je danes popoldne 64. kongresno zasedanje oficijelno zaključilo.

SLOVESNO USTOLIČENJE.

Washington, D. C., 5. marca. — Kakor običajno pri vsaki inauguraciji ali ustoličenju predsednika, tako je tudi danes za mesto Washington, D. C., postaven praznik. Povodom druge inauguracije predsednika Wilsona je prihitelo iz vseh držav na tisoče ljudstva. Mesto si je nadelo sijajno

lice, ker plapola na tisoče ameriških zastav nad hišami in raz oken.

Ob 11. uri popoldne se je peljal predsednik Wilson ob strani svoje soproge v krasni kočiji iz Bele hiše proti kapitolu; kočijo sta vlekla dva para konj. Častno stražo je delal predsedniku oddelek kavalarije regularne armade. Predsedniku je sledila kočija, v kateri se je peljal podpredsednik Marshall s svojo soprogo. Njemu je pa delal špalir oddelek konjenice iz Culver vojaškega zavoda.

Predsednika Wilsona je slovesno zaprisegel v veliki dvorani senatske zbornice vrhovni zvezni sodnik White danes ob tri četrti na 1 uro popoldne; za tem se je pa vršila zaprisega podpredsednika Marshalla. Wilson je podpisal slovesno prisego na iztočnem balkonu kapitola vprico številnega ljudstva, nakar je držal svoj inauguracijski govor. Pri tem je Wilson naglašal kako težavno službo nastopa v sedanjih resnih časih. Priporočal je ameriškemu ljudstvu, da naj mu stoji zvesto na strani, da bo zamogel zvesto slediti načelom pravih Američanov, ki spoštujejo in ljubijo pravico, enakopravnost, svobodo, varnost življenja in imetja ter mir. Pri tem je Wilson od strani zbadal svoje nasprotnike, ki so mu pri njegovem obrambnem načrtu nasprotovali. Svoj govor je predsednik Wilson končal s sledečimi stavki: "Jaz prosim Boga, da bi mi do delil dar modrosti in previdnosti v moji službi, da bi isto lahko izvrševal v pravem duhu našega velikega ameriškega ljudstva. Jaz sem le služabnik tega ljudstva. Vstrajal in napredoval bom le te da, če mi bo to ljudstvo zaupalo in tudi pomagalo z dobrimi nasveti. Vsled tega Vas prosim, bodite potrpežljivi z mano in bodite mi vedno v pomoč. Senca, ki se prostira sedaj v črnih potezih nad

našo potjo, bo zopet zginila in mi bomo zopet korakali po razsvitljeni in jasni poti naprej; to bomo pa le tedaj dosegli, če bomo drug do drugega odkriti in zvesti tako kakor smo vedno želeli, da bi nastopali z dobrimi nasveti pred svet, v občutkih pa pred vse one, ki ljubijo svobodo, resnico in pravico!"

Po tem govoru je zaoril Wilsonu iz tisočih in tisočih gri navzočega ljudstva buren aplavz in ovacija ob zvokih številnih godb, stoječih pred kapitolom. Zatem je korakala paradna vrsta razdeljena v dve skupine (vojaško in civilno) mimo predsednika, stoječega na iztočnem balkonu kapitola. Zvečer je bilo vse mesto sijajno razsvetljeno in se je priredil na raznih krajih krasen umetalen ogej. V obče se sodi, da tako lepega in pomenljivega predsednikovega ustoličenja že več let ni bilo videti v Washingtonu.

GROF TARNOWSKI PREZRT PRI PREDSE. USTOLIČE- NJU.

Washington, D. C., 5. marca. — Ker se novega avstrijskega poslanika grofa Tarnowskija ni uradnim potom povabilo k inauguracijski slavnosti predsednika Wilsona, se Tarnowski te slavnosti tudi ni udeležil. Vlada ga je prezrla vsled tega, ker ga še ne smatra diplomatom, oziroma vsled tega ne, ker ga še ni predsednik Wilson potrdil za ta urad iz gotovih vzrokov. Inauguracije se je pač udeležil baron Zwiedinek, ki vodi začasne posle pri avstro-ogorskem poslanstvu v Washingtonu.

ZAPLENJENJENO BLAGO NEMŠKIH KONZULOV.

Halifax, N. S., 1. marca. — Predno je parnik "Frederik VIII." odplul proti Kodanju, na kojem se nahaja znani bivši nemški poslanik grof Bernstorff, so kanadske oblasti zaplenile tudi na tem parniku se nahajajoči grofinji Manfred Matusehka iz Washingtona za \$25,000 vrednosti zlata. Enako se je pobralo tudi vse zlato preostalim nemškim konzulom. Grofu Bernstorffu so kanadski carinski stražniki odvzeli 150 novih, dragocennih "pajama" sraje in več parov novih čevljev z gumijastimi petami.

PENFIELD ZAGOVARJA AVSTRILJO.

Washington, D. C., 1. marca. — Ameriški poslanik na Dunaju Penfield je poslal danes semkaj uradno poročilo glede potopa ameriške jadernice "Lyman M. Law", o kateri se je splošno sodilo, da jo je neka avstrijska submarinka nedavno potopila v Sredozemskem morju.

Poslanik Penfield ima sedaj zadostne dokaze v rokah, da zadene pri tem krivda neko nemško submarinko in ne avstrijsko. Zaeno je Penfield naznanil v Washington, da vlada dosedaj med avstrijsko vlado in Združenimi državami še vedno prijateljsko razmerje in da mu še ni nikdo kaj omenil, da naj se povrne z ostalimi ameriškimi konzuli iz Avstrije domov. Vsa zadeva glede pretiravanja diplomatske zveze z Avstrijo je sedaj v rokah predsednika Wilsona.

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA.

Indianapolis, Ind., 1. marca. — Včeraj je podpisal guverner države Indiana zakonsko določbo, ki daje tudi ženskam te države volilno pravico.

DOMOLJUBEN PASTOR.

Minneapolis, Minn., 5. marca. — Rev. John T. Bergen, pastor tukajšne prve presbiterijske cerkve se je izrazil, da je pri volji dati svojo cerkev v vojaško naborno svrho, če bi prišlo do vojne. Pri novačenju bi tudi sam rad dejanski pomagal.

Društvene vesti in dopisi.

NAZNANILO.

Ker se bliža Velika noč, toraj vam, da vsak katoličan opravi svojo versko dolžnost, zato bi rad pozval člane društva sv. Jožefa, šte. 21, Federal, Pa., da vsi kot eden store kar jim velevala vest in dolžnost kot udom katoliške Jednote, ker ne žele bi, da bi kdo iz našega društva imel kake sitnosti zaradi zanemarjanja velikonočne spovedi. Vsi izgovori kot n. pr. nimam priložnosti, sem oddaljen, ni slovenskega duhovnika — itd., ne bodo nič pomagali, ker s slov. duhovniki je pittsburska okolica dobro preskrbljena. Da pa Jednota strogo postopa v tem oziru, je znano in je pa tudi čisto prav, ker tako bi moglo biti že od ustanovitve Jednote 1. 1894 ne pa šele sedaj.

Naj dalje opomnim one, ki nimajo še otrok upisanih v otroškem oddelku, naše K. S. K. J. da naj se na prihodnji seji priklade, da se jim da potrebna navodila.

Zlasti pa vabim vse sobrate, da se dne 11. marca polnoštevilno udeležijo seje, ker je četrtna, ter so važne točke na dnevnem redu.

Z bratskim pozdravom
Frank Beg, predsednik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Petra, šte. 30 K. S. K. J. Calumet, Mich., se naznanja vsem članom tega društva, da se je pri redni seji dne 11. feb. od vseh navzočih članov sklenilo, da bo imelo naše društvo svojo skupno velikonočno spoved in skupno sv. obhajilo v nedeljo dne 18. marca. Vsled tega so vsi člani naprošeni, da storijo to dolžnost katerim je največ mogoče že v soboto dne 17. marca popoldne in zvečer; ostali pa v nedeljo zjutraj in potem se vsi zberejo omenjeni dan zjutraj ob pol 9 uri (8.30) v naši navadni dvorani da skupno odkorakamo v cerkev k božji mizi.

S sobraskim pozdravom:
Mihail Maierle, predsednik.
Paul K. Madronič, tajnik.

NAZNANILO.

S tem naznanjam vsem članom in članicam društva "Jezus Dobri Pastir," šte. 32 K. S. K. J. v Eauemlaw, Wash., da sem prejel te dni pismo od Rev. Mlinarja, slovenskega duhovnega pastirja v Tacoma, Wash., da pride semkaj v Krain naselbino v nedeljo zvečer dne 18. marca t. l., to je dan pred sv. Jožefom. Spovedovanje se prične že v nedeljo zvečer in zopet v ponedeljek zjutraj na dan sv. Jožefa.

Ker je že več let, ali stara navada, da naše društvo opravi skupno svojo velikonočno spoved, torej vas opominjam vse člane in članice brez izjeme, da opravite svojo versko dolžnost brez vsakega izgovora. Vsak član našega društva se mora strogo držati tožadnih družbenih in Jednotinih pravil, ako ne, se bo z njim ravnalo tudi po pravilih.

S sobraskim pozdravom
Joseph Malneritch, tajnik društva.

Iz urada društva sv. Janeza Evangelista, šte. 65, K. S. K. J. v Milwaukee Wis.

Razposlal sem na vsa krajevna društva naše slavne Jednote prošnjo za blagovolno podporo in najhujšo pomoč sobratu Joe Lindiču, dolgoletnega člana našega društva. Omenjeni sobrat boleha na jetiki že čez leto dni, ter se sedaj nahaja v jako obupnem položaju s svojo ženo in tremi otročki. Naše društvo mu je izplačalo 6 mesecev popolno bolniško podporo po \$1.00 na dan in 6 mesecev naprej po \$12.00 na mesec in mu je tudi še drugače pomagalo.

Cenjeni tajniki krajevnih društev, prosim Vas v imenu našega hudo trpečega, v skrajni obupnosti se nahajajočega sobrata, da udeležite njegovo prošnjo na vaših sejah ter ob enem prosim Vas cenjeni sobratje in sestre K. S. K. Jednote, blagovolite mu s malim darom olajšati njegov žalosten položaj.

Nobeno leto od začetka našega društva ni bolezen tako hudo trpela naših članov, kakor pretečno leto in leto, in nam je nemila in neizprosna smrt že to leto iztrgala dva člana iz našega društva.

Na novega leta dan je umrl dolgoletni član in sobrat Jože Hren po kratki bolezni (pljučni); bil je doma iz Kokarja na Stajerskem, kjer živi njegova žena in otroci.

Dne 19. februarja umrl je po dolgoletni bolezni sobrat Michael Wiher; bil je operiran na jetrih. Pokojnik je bil doma iz Dragane vasi, fara Cirkovce v ptujskem okraju, Spod. Stajersko; tukaj zapuša žalujočo vdovo in štiri nedorasle otročice. Naj jima bo tuja zemlja lahka, v katerej počivata!

Sobraski pozdrav
John Močnik, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo sv. Alojzija št. 83 v Fleming, Kans., je sklenilo na svoji redni seji meseca februarja sledeče:

Vsak član, ki je oddaljen in svoje mesečne prispevke pošilja po pošti, ali da kateri drugi zanj plačuje — se mora udeležiti društvene seje na 3 mesece saj enkrat, ali 4krat tekom leta; v nasprotnem slučaju se morate preskrbeti s potnim listom. To je seveda za tiste brate, ki stanujejo v okolici društva pa ne prihajajo nikdar k sejam.

Ako bi tak član zbolel in bi se skazalo, da ni bil že 3 mesece, ali več časa pri društveni seji, bi imel dotični član neprilike pri izplačevanju bolniške podpore. Vsled tega svetujem, da naj vsi prizadeti to naznanilo upoštevajo, ali se po njem ravnajo.

S pozdravom
Anton Skubitz, tajnik.

NAZNANILO.

S tem prosim članice društva sv. Sreča Marije, šte. 86 K. S. K. J. v Rock Springs, Wyo., da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje dne 11. marca t. l. Na tej seji se bo sklepalo glede skupne velikonočne spovedi. Kakor lansko leto, tako nam bode dana tudi letos lepa priložnost, ker nas bo obiskal č. g. Judnič iz Leadville, Colo. kakor nam je to naznanil dne 25. febr. naš domači župnik. Rev. Judnič bo tukaj že 18. marca. Vsled tega uljudno prosim članice našega društva, da izvolite to naznanilo upoštevati, zato če bo društvo porabilo to priložnost da bi sklenilo prirediti skupno velikonočno spoved, se o tem ne bo moglo več na tem mestu uradno naznaniti ker ne bo časa za to.

S sestrskim pozdravom
Apolonia Mrak, tajnica.

NAZNANILO.

Iz urada tajnika društva sv. Petra in Pavla, šte. 91 K. S. K. J. Rankin, Pa.

Tem potom naznanjam vsem članom našega društva, da je bilo na naši zadnji seji predlagano, da naj bi priredilo društvo na velikonočni ponedeljek veselico v korist bolniške blaginje.

Presim vas torej cenjeni sobratje, da se prihodnje seje dne 11. marca polnoštevilno udeležite ker se mora ukreniti več stvari glede te veselice. Ker ni imelo naše društvo že 3 leta nobene veselice, upam, da se bo nam prihodnja dobro obnesla; brez veselice vsaka družbena blaginja kaj slabo napreduje ker imamo vedno dosti bolnih članov.

Zaen tudi poročam, da se bo na prihodnjem zborovanju dne 11. marca zaključilo glede naše skupne društv. velikonočne spovedi kateri dan da se ista vrši.

Tudi opominjam vse one člane ki radi z uplačevanjem asesmenov zastajajo, da naj se držijo reda in točnosti v tej zadevi; sedaj se ne more nihče izgovarjati na slabo delo, posebno tu v naši okolici je za pridne dovolj dela.

Dragi mi bratje torej na noge z dobrimi predlogi v korist društva in Jednote. Dolžnost je vsakega člana, da se udeleži prihodnjega mesečnega zborovanja in da na istem tudi kaj umestnega ter koristnega za društvo predlaga! Ker je vsak član do bolniške podpore opravičen, je tudi njegova sveta dolžnost, da agitira v korist društva in Jednote.

Sobraski pozdrav vsem članom in članicam našega društva kakor tudi vsemu članstvu K. S. K. J.
Geo. Krotoc, tajnik.
127—2 St. Rankin, Pa.

NAZNANILO.

S tem naznanjam članom društva sv. Jožefa št. 112 K. S. K. J. Ely, Minn., da bomo imeli skupno velikonočno spoved dne 17. marca t. l. zvečer, skupno sv. obhajilo pa naslednji dan, t. j. v nedeljo dne 18. marca med osmo sv. mašo.

Člani, ki delajo čez dan, gredo torej lahko k spovedi dne 17. t. m. zvečer, oni ki pa delajo po noči imajo pa priliko opraviti spoved v nedeljo zjutraj do 8 ure.

Dne 18. marca ob 8ih zjutraj se zbiramo v stari cerkvi, potem pa odkorakamo skupaj k prvi sv. maši ob pol devetih. Po sv. maši se vrnemo zopet skupaj nazaj v stari cerkev, kjer se vrši redna mesečna seja.

Bratje! Pridite torej v obilnem številu v cerkev na gori označeni dan!

Sobraski pozdrav
Joseph Agnich, tajnik.

Iz urada društva sv. Veronike številka 115, K. S. K. J. Kansas City, Kans.

Prosim za malo prostora v Glasilu naše slavne Jednote, da naznanim z malimi vrticami našim združenim sestram, kaj se je sklenilo pri zadnji redni mesečni seji.

Naznanjam članicam, da bomo imeli velikonočno izpoved dne 24. marca in potem skupno sv. obhajilo, dne 25. marca točno ob 8ih zjutraj! Želeli bi bilo, da bi se članice skupne spovedi polnoštevilno udeležile. Spovedovali bodo naš častiti domači župnik že v soboto popoldne in zopet zvečer od 7. ure naprej, da se bode spovedi lahko vsaka udeležila.

Cenjene sestre! Prosim Vas, da bi se kolikor največ mogoče spovedi udeležile že soboto večer, ker bomo v nedeljo zjutraj poleg skupnega sv. obhajila, obhajale tudi desetletnico obstanka našega društva. K tej slavnosti smo povabile tudi naša sosednja hrvaška ženska podpornica društva.

Kakor čujem se je cenjeno društvo sv. Lucije že našemu povabilu odzvalo. Zatoj cenjene sestre prosim Vas, da se prihodnje seje polnoštevilno udeležite, da bomo sklenile vse potrebno za sprejem sosednih društev. Toraj, katere članice se ne bode te slavnosti udeležile, bode plačala globo \$1.00, izvzemši članice, katere so v bolniški knjigi označene.

Ravno ta večer ob 8ih, bo društvo imelo v naši cerkveni dvorani zabavo v prid društvene blaginje; te zabave se mora po sklepu društva vsaka naša članica udeležiti; vstopnina 25c. Med zabavo se bode žrebalo tudi krasen zlat križ; srečka bo 25c. Vstopnice in srečke za dobiček se bodo dobile na prihodni seji in med tem časom tudi pri društveni tajnici.

Želeli je v obče, da bi se članice udeležile polnoštevilno društvenih sej in bi se tako najbolj same prepričale, kako hudo je bilo društvo prizadeto preteklo leto in zopet letos, z dolgoletno boleznijo članice. Toraj upam, da je ni niti jedne, katere bi se hudovala vsled te malenkostne naklade, kajti to je vse za napredek društvene blaginje. Držimo se gesla: "Vse za eno! Eua za vse!"

Naj zastopuje za danes, prihodnji zopet kaj več. Končno le še pozdravljaj vse združene sestre kakor tudi vse članstvo naše slavne K. S. K. Jednote.

Marija Mavrin, I. tajnica.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Ane šte. 127 K. S. K. J., Wankegan, Ill

Naznanjam članicam našega društva, da je bilo na redni mesečni seji, ki se je vršila, dne 25. februarja sklenjeno, da bomo imele skupno velikonočno spoved v soboto, dne 17. marca in sveto obhajilo v nedeljo, dne 18. marca. Zberite se dne 18. marca ob pol 8ih zjutraj v šolskih prostorih, da od tam odkorakamo skupno v cerkev.

Vsaka članica naj prinese s sabo spovedni listek, z lastnoročnim podpisom.

S sestrskim pozdravom
Mary Svetlich, tajnica.

OBJAVA.

Gospojinsko društvo sv. Barbare, br. 92 K. S. K. J. Pittsburgh, Pa., poziva svoje članice na sje-dnici točno u 2 sati posle podne; to če biti na 11. marca. Sve mora-ju dojt, osim koje su bolema i

ko su daleko od Pittsburgha: one ne. To je treća sje-dnica u godini, zato treba da vidijo kako društvo dela. To je slaba članica, koja nedadje u društvenu sje-dnici barem na tri mjeseca. Isto one, koje duguju imajo sve podmiri-ljivo, ako ne budu van brisane; društvo samo onda čeka, kada ni dela; a sada sve posao djela, samotko oće delat.

U toj sje-dnici će bit govor, kada budemo išle na izpovjed sve skupa, da ne bade onda rekde, da niste znale; tu će biti i strof. Tolikoso znanja članicam našega društva.

Sa pozdravom
Marija Novogradeac, tajnica.

Opomba uredništva. Vaše naznanilo ali objavo smo dobesedno tako priobčili, kakor ste želeli.

JAVNA ZAHVALA.

Kakor je bilo že pred časom v našem Glasilu oglašeno, priredilo je društvo sv. Ane št. 120 K. S. K. J. dne 27. in 28. februarja predstavu z dramskimi igro "Ljudnili-lu", in sicer s sodelovanjem pev. dr. "Zvon", ter tamburaškega zbora; to pa v korist naše napolpodre cerkve sv. Jožefa.

Ne morem si kaj, da bi saj na kratkem ne omenil, da je bila vsa prireditve nekaj krasnega, ter je nepričakovano dobro uspela. Kolikor je sedaj gotovo dobi cerkev kot čisti dobiček preko \$300.00.

Moja prijetna dolžnost je, da izrečem tem potom v imenu cerkvenega odbora najprisernejšo zahvalo vsem sodelujočim, in prvi vrsti vrli tajnici dr. sv. Ane, kakor tudi predsednici Mrs. Ig. Spec in Mrs. F. Susman, ker vse je bilo konečno njuno delo. Srčna hvala tudi vsem igralkam, da omenim le M. Svete, Iv. Svete, M. Sever, J. Bucenel, posebno pa "potovko" Mrs. Susman! Priserena hvala tudi pev. dr. "Zvon" ter pevavodji Pet. Smrnovniku, solistu K. Kovačič-u; konečno vrlim tamburašem in vsem ostalim igralkam!

Vsem skupaj še enkrat: "Lepa hvala za vaš res velik trud!"

V imenu cerkvenega odbora
Jos. Tomšič, župnik.

Calumet, Mich.

Cenjeni sobrat urednik:—
Dne 26. februarja t. l. nam je nemila in neizprosna smrt pobrala iz naše sredine sobrata Frank Turk-a, člana dr. sv. Petra šte. 30, K. S. K. J. Pokojnik je umrl v najlepši moški dobi, star komaj 35 let; bil je doma iz Stopića na Dolenjskem. Tu zapuša žalujočo soprogo in 4 nedorasle otroke ter 2 brata.

Prerano umrli sobrat Turk se je ponesrečil v jami pri delu in sicer v "Red Jacket Shaftu"; že proti koncu svojega dnevnega dela ga je zasula velika plast kamenja, da je na mestu izdihnil. Preteklo je par ur, predno so ga odkopali in spravili na površje. Iskreno sožalje njegovi neotolajljivi družini in sorodnikom. Pokojnika pa kličem: Svetila ti večna luč! V miru počivaj rešen vseh zemeljskih križev in težav!

Dragi rojaki, ki ste danes še trdni in zdravi! Pristopite sedaj pod okrilje naše dobre podpore matere K. S. K. J., ki je največja slovenska katoliška podp. Jednota v Ameriki, ki je izplačala od ustanovitve že \$1,226.175 podpore ter s tem marsikateri udovi in siroti pripomogla v težavnem času.

Pozdrav vsem članom K. S. K. Jednote.

Paul K. Madronič, tajnik dr. šte. 30, K. S. K. J.

Lorain, O., dne 1. marca 1917.

Cenjeni sobrat urednik! Danes vam moram naznaniti žalostno novico, da je dne 27. febr. ob pol 6. uri zvečer eksplodiral plin pri spoštovani družini Fr. Ambrožič. Nesreče je bila kriva cev, ki davaj plin v meter. Pri tej nesreči so bile prizadete tri osebe.

Mrs. Agnes Ambrožič, že 11letna članica dr. Marija Čist. Spošt. K. S. K. J., katere obraz in leva roka sta jako opečeni; vid na obeh očeh ji je odpovedal in težko govori. Miss. Mary Ambrožič 16letna hči in tudi članica gori-omenjenega društva ima obraz opečen vendar ji levo oko ni prizadeto. Ona je učenka višje šole. Rev. Jos. Skur, naš domači župnik, ima obraz osmojen in levo roko opečeno. Tudi on je član naše Jednote.

Nesreča se je pripetila na sle-

deči način: Mrs. Agnes Ambrožič je pripravljala večerjo, s pripombo, da je malo plina. Ker je bila poltarna, se je odpravila njena hči Mary v drugo sobo z gorečo svečo. Plinometer je bil v omari sosednje sobe; ko odpre vrata se vžge plin ob gorečo svečo, kar povzroči eksplozijo. Rev. Jos. Skur je prišel po cerkvenih opravkih par minut prej k omenjeni družini. Pritisk eksplozije je vrgel deklico na tla in na klice: "O, mama, pomagajte!" prihiteli mati pogledat, odpre vrata nakar vrže še njo na tla s še hušjim opoklinami. Rev. Jos. Skur se zave iz motice, ko vidi obe v plamenih, jih naglo nese ven iz gorečega poslopja, na to se vrne, da omeji ogenj v označeni omari. Vendar je hiša razdejana, strop odrtan in strani hiše so iztopile, tako huda je bila plinova razstrelba.

Mrs. Agnes Ambrožič so odpeljali k njeni sestri Ana Stojce, kjer se zdravi, njeno hči pa k družini Alois Virant. Rev. Jos. Skur se zdravi v župnišči.

Bog jim daj srečno in skorajšnje okrevanje!

Članice društva Marija Čist. Spočetja št. 85 K. S. K. J. so naprošene udeležiti se prihodnje seje 11. marca, ker imamo več važnih reči.

Vida Kumše, tajnica.

Rock Springs, Wyo.

Cenjeno uredništvo:—

Izvolite priobčiti sledeči dopis v našem glasilu:

Kot predsednica Altarnega društva sv. Ane se želim s tem zahvaliti vsem onim, ki so kaj pripomogli, da se je naša zadnji prirejena veselica in prid slovenske cerkve tako nepričakovano dobro obnesla. Torej srčna hvala vsem, bodisi že onim, ki so se udeležili veselice, kupovali srečke, ali ki so darovali različne dobrote, tako tudi onim, ki so sodelovali pri veselici. Zahvala gre tudi članicam društva, ki so darovale krasne dobrote in onim, ki so prodajale srečke, posebno še Franciški Fortuna in Katarini Taučar. Vsem skupaj naj vaš trud Bog obilno poplača! Čisti preostanek je znašal \$560.00.

Naj pridem sedaj še nekoliko k veselici sami. Ta dan so igrali naši malčki, deklice in dečki v starosti od 9 — 13. leta igro "Zab. čarovnica" in so vsi igralci s svojim nastopom naravnost očarali navzoče občinstvo. Vskako se je izrazil, da tako lepo igrane igre še ni bilo na našem odru, vsled česar gre pohvala vsem brez izjeme. Potem sta nastopili sestre Marija in Albina Šubie s pesmijo "Kavarica," ki je bila tudi prav dobro izvršena. Želim, da bi se nam pri naših veselicah vsakokrat pridružile in s svojim nastopom pripomogle. Temu je sledil kuplet "Dimnikar," katerega je Leopold Poljanec prav mojstrsko izvršil kakor običajno. Ta rojak je s svojim nastopom v resnici neprekosljiv. Zatem smo čule krasno pesem "Domovina," katero je pelal gđ. Anica Justinova. Občinstvo se ji ni zamoglo prečuditi, da ima že tako fino izvežban glas, dasiravno se tako mlada. To je bil drugi nastop naše Anice pri cerkvenih veselicah. Upamo, da nas bo tudi pri slični prireditvi še podpirala. Tej točki je sledila pesem "Zagorska," katero so pele Katy Šubie, Annie Stalick, Alojzija Lužan in Ivanka Ferlic. Nastop teh štirih deklic je bil naravnost očarljiv, kar se je videlo iz burnega aplavza in ploskanja od strani poslušalcev. Splošno se je želelo, da bi se to točko ponovilo, kar pa ni bilo mogoče radi pomanjkanja časa, ker je še sledila igra "100 goldinarjev nagrade."

Tudi ta igra je bila izborna upriporjena, za kar gre pohvala vsem igralcem ti so: Frank in Josip Gosar, Frank in Valentin Jugovic, Josip Jugovic in Mrs. Mary Keržišnik.

Sedaj naj pa še izrečem najlepšo zahvalo Father Schifferju in rojaku Frank Plemel-u, ker sta se toliko trudila pri rojakih. Pevce je izučil g. Frank Plemel, igralce pa Rev. Schiffer. Večina igralcev in igral, kakor tudi pevcev je bilo rojenih tukaj v Ameriki; pevec pa vsi tudi sodelujejo pri našem slovenskem cerkvenem zboru. Knocem še lepa hvala moškim, ki so nam pomagali na veselici večer.

Zdaj naj pa še omenim društvo sv. Sreča Marije št. 86 K. S. K. J., koje prav lepo napreduje bodisi že v ženskem ali otroškem oddel-

ku. Ako dodeli ljubi Bog naši vrli slovensko ameriški mladini zdravje, bomo imeli kmalu pri društvu več mladih moči, za kar gre vsem članicam čast!

Zimo imamo letos tukaj prav hudo; toliko snega še ne pomnimo v 21 letih, odkar bivam v tem sklanatem Rock Springu. Vsled tega je promet na železnicaх zelo oviran; ni čuda, da pri tem trpijo tudi naši slovenski premogari, ker jim primanjkuje tovornih vagonov. Pa hvala Bogu! Pomlad se nam polagoma približuje. Mesec marec je zopet tukaj.

Tudi bela žena — smrt pri nas ne počiva. Dne 14. februarja je umrl v tukajšni bolnišnici rojak John Miklaučič, kjer je bolehal dalj časa na sušici. Pokojnik je bil doma nekje iz Poljanske doline na Gorenjskem, kjer zapuša ženo in enega otroka, tukaj pa polbrata Val. Miklaučič. Spadal je k dr. sv. Barbare in k S. N. P. J. Pogreb se je vršil dne 16. febr. — N. v. m. p.!

K sklepu pa pozdravljam vse članstvo K. S. K. J. in čitatelje tega lista.

Johana Ferlic.

Opomba uredništva: Oglasite se še kaj s kakim dopisom.

ROJAKOM V JOHNSTOWN, PA. IN OKOLICI.

V sredo 21. marca zvečer ob pol 8. uri začne se štiridnevni sv. misijon v hrvaški cerkvi sv. Roka na osmi Ave. v Johnstown, Pa. in se konča v soboto večer dne 24. marca t. l.

Prič bode tu v tej naselbini za velikonoč slovenski duhovnik, zato je upati, da se bodo rojaki v obilnem številu udeležili tega sv. misijona in opravili svojo velikonočno dolžnost.

Rev. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

ROJAKOM V CANONSBURG, PA. IN OKOLICI.

Na Cvetno nedeljo zvečer, dne 1. aprila pride v cerkev sv. Patrika v Canonsburg, Pa., slovenski duhovnik, da da priliko rojakom opraviti svojo velikonočno dolžnost in slišati božjo besedo v svoji mili materinščini. Rojaki, vabite se, da se v obilnem številu udeležite te pobožnosti. Vse natančneje se bode oznanilo na evetno nedeljo pri pobožnosti.

Rev. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

Brooklyn, N. Y.

Slovenska naselbina v Brooklynu, N. Y. se prebujala iz spanja k novemu življenju in stopa med druge delavne in zavedne slovenske naselbine. Odkar se je začela slovenska služba božja, se število rojakov množi od nedelje do nedelje. Pevsko društvo "Danica" krepko napreduje pod spretnim vodstvom našega izbornega pevovodje g. Ignacija Hude, ki je vzor dobrega pevovodje. Društvo "Danica" bode priredilo na velikonočno nedeljo svojo vstanovno veselico v cerkveni dvorani sv. Družine v Greenpoint na 21 Nassau Ave. ob 4. uri popoldne. Poleg pevskih in muzikaličnih točk priredilo bode društvo tudi šaljivo igro "Moč uniforme". Že sedaj opozarjamo rojake cele newyorške naselbine na to prireditvi in upamo, da bode ta prireditve prekosila vse dosedanje naše prireditve. Društvo "Danica", kot naš društveni "Baby" zasluži gotovo vsega priznanja in pa tudi bodrila od vseh newyorških Slovencev z obilno udeležbo.

— Od dne 11. marca do 18. marca vršilo se bode v cerkvi Žalostne M. B. obnovenje sv. misijona, ki se je lani izvršil s tolikim vspehom. Ves teden bode posebne pobožnosti vsako jutro in vsak večer. Slep sv. misijona bode v nedeljo 18. marca in sicer bode zjutraj ob 8. uri sv. maša in skupno sv. obhajilo cele župnije in brooklynskih katol. društev. Ob 11. uri bo druga maša in misijonska pridiga, in slovesen sklep bode popoldne ob 4. uri.

Nadloga skuša prijatelje.

Posojilo se povračila veseli.

Pajek išče strup, bučela pa med.

Ni ga podjeda od hudega sosed.

Kjer kuga razsaja, tam smrt ra-

ja.

Mlad berač, star brez hlač.

Klin klin izbije, sekira pa oba.

Je dal Bog kravico, da tudi travico.

FRIDERIK BARAGA,

prvi slovenski apostolski misijonar in škof med Indijanci v Ameriki.

Spisal Dr. LEON VONČINA, profesor bogoslovja v Ljubljani

(Nadaljevanje).

Tako je torej umrl mož prebega čiste duše — mož ravne srea, v kojem ni bilo ne ovinkov, ne zvijače; šel je v večni počitek mož neustrahovane delavnosti, mnogega trpljenja, mnogih bridkosti in težav v vinogradu Gospodovem; zaspal je v Gospodu mož po volji božji, mož po Kristusovem duhu, v čast in ljudem v zveličanje, zlasti svojim ljubljanim divjakom: njegova dela ga bodo vedno hvalila ter v slavnem, hvaležnem spominu hranila zlasti pri Indijanih v severnih krajih, kjer počiva njegovo truplo, dokler ga ne vzbudi trobentni glas. In takrat naj od svoje strani samo to je prištevamo — takrat se bo popolnoma uresničilo tisto tolažljivo upanje in hrepenenje, ki je vedno navedajalo prebegačnega apostola Indijancov in je je 23 let pred svojo smrtjo kaj lepo in milo razodel z besedami: "Koliko tolažba, koliko preobilno plačilo, koliko nepopisno veselje bo moj delež sodnji dan, ko me bodo obdajali nekateri, ali kakor upam, prav za prav vsi ti moji dobri otroci v Kristusu, ter pred ostrim sodnikom pričevali: Le-ta je bil prvi, ki nam je oznanjeval tvojo besedo, nam razkladal usmiljenje, ki si ga ti po svojem Sinu skazal ljudem, pripravil naša srea, da v te verujemo, ter jih je napolnil z ljubeznijo do tebe."

SVETLA ZVEZDA NA SLOVSTVENEM NEBU

kranjsko-slovenskem in očipve-indijanskem.

(Spisal pok. prof. Jos. Marn.)

Bilo je 1826 veliko sveto leto, katero se je obhajalo po Slovenskem slovesno, da malokatero tako. Popisovali in popevali so ga iskreni duhovni pastirji n. pr. L. Dolinar, Bl. Potočnik, J. Traven, V. Stanič in drugi. Tedaj se je prikazal na slovstvenem polju slovenskem tudi Baraga. Dal je na svetlo "Opominjanje eniga duhovnika pastirja na svoje ovčice v sredi svetiga leta", 1826, pol pole v Smerki, in zložil o njem "Dve duhovni pesmi", v katerih se sicer ni oziral na pravilno pevsko mero ali vnanjo slovniško obliko, temuč le na to, da v sveti gorečnosti vne- ma in povzdiga človeku sree.

Vodnik je počival že v grobu; ali glasil se je Ravnikar; razlagal je slovensčino Metelko, in l. 1825. pride na svetlo njegovo jezikoslovno poslopje "Lehrgebäude der slovenischer Sprache", in koj je bilo znati, da so slovenski jeli pisati boljše in čisteje. Čuti je tudi, da si je po svetem letu mnogo opomogel prvi krščansko-katoliški duh, ki je odšel po slovenskih pisanjih. Tisto leto, kedar je izročila "Čebelica" ter svetnim pesnikom kazati jela, kako naj se poje slovenski, je prišla na dan:

1. Dušna Paša za kristjane, ktere žele v duhu in v resnici Boga moliti. Spisal Friderik Baraga, kaplan v Metliki. V Ljubljani, 1830. (Četrtega natiska l. 1845 pri J. Blazniku šteje v 12. str. 545.) — Kakor se je bila prikupila vernim Slovincem J. Golmajerjeva "Sveta maša in kršansko premišljevanje za vsak dan meseca iz sv. pisma", ki se je bila od l. 1783. do 1826. natiskala šestnajstkrat; tako se je priljubila nad tudi Dušna paša, katera je bila l. 1854 razširjena že v več kakor 27.000 izstih, in je prikazala se l. 1858. na svetlo sedemkrat, v sedanjem prapovisu, v večji in manjši obliki. — V kratkem predgovoru opominja kristjana, da naj Boga moli v duhu in v resnici; v bukvah pa, ki so res, kar kaže njih ime, prava dušna hrana, mu k temu tudi pomaga. Vse je v njih prav pristrčno in pobožno: Česar je polno sree, rado iz ust gre — v besedo in pismo. To je splošno Baraga. Razun navadnih molitev ima v tej knjigi precej natanko nauk o spovedi in o sv. obhajilu prav ljubo; razložen Očenaš spokornega kristjana in razloženo Česnasnamarijo; 12 lastnosti Jezusa Kristusa in 12 lastnosti Matere Božje, s pesmijo; 10 raznih litanij (o pokori, sladkem Imenu Jezusa, Kr. trpljenju, presv. R. T., presv. R. Krvi, Lavratanske, o sv. Jožefu, vseh svetnikov, za duše v vseh, pri umirajočih); nevarnosti, katerih naj se mladi ljudje varujejo; pripomo-

ške, deviško čistost ohraniti. Zlasti pristrčne so molitve za bolnike in pri umirajočih. — Veliko dobrih in lepih molitvenih bukvic smo dobili Slovinci pozneje, vendar segajo posebno starji radi še sedaj po Dušni Paši, katera jim zadostuje v vseh dušnih potrebah. To je vernim Slovincem prava duhovna čebelica, s katero si pa-sejo svojo dušo ter nabirajo strdi za večno življenje.

Koncem 17. in v začetku 18. stoletja so po Slovenskem na duhovnem polju kile in krasno cvetlice, ki so se pred nekaj leti strahoma spet prikazale in se sedanj časi prosteje razvita n. pr. romarske, bratovske, misijonske itd. Spričujejo nam to knjige, ki so prihajale tedaj na svetlo, na pr. o "Nebeškem Zilu", Bratovske bukvice svetega "Roženkranca" (1678), Mesec Božje ljubezni, Pridige iz bukvic imenovanih "exercitia sv. očeta Ignacija" 1734 itd. — V drugi polovici preteklega stoletja pa je pihati del duhovnim cveticam nasproten jug, kateri jih je paril, osoren sever, kateri jih je smodil. Tako toži l. 1783. P. Marko Pohlin, da mu v Ljubljani ni bilo dovoljeno, dati na svetlo bukvice v službo "prečistega spočetja Marije Device". Zatehtali so tedaj le bolj knjige o gospodarstvu, čebelarstvu; pisarili bukvice kuharske; krščanski nauk, toda ne samega, temveč v zvezi z zgod- bami sveta, s poljskim in sosednjim naukom! — Po svetem letu se je tudi v tem zboljšalo. To nam potrjuje že druga knjiga, katero je na svetlo dal Baraga:

2. Od počestevanja in posne- manja Matere Božje. V Ljubljani, 1830. Natiskal J. Sassenberg. V 12. VI. str. 418. — Sme se reči, da so to prve precej dobre Šmarnice v slovenskem jeziku. — Spisal je bil sicer po svoje P. Marko "Marian- ske Kempencar, ali dvoje buk. od posne-manja Marie Device, poprej skuz B. Sailerja. . . po latinsku spisanu, zdej pak na Kranjsko prepisane inu vondane, v Lubl. E. Ger. 1769, 12. 167 st.; — po tem pa ni slediti enake evetice na vr- tu slovstvenem, da je Baraga vsa- dil jo tako lepo Mariji na čast, po "Imitatio sanctissimae Virginis ad normam Imitationis Jesu Christi" e gallico latine reddita a Josepho Engstler Viennae a. 1783. Po stari slovenski pesmi: "Za Bo- gom častimo Marijo najbolj" — kaže tudi on v predgovoru, kako nas k temu spodbujajo cerkveni učenci, in ker je ona prav naša mati, kako jej skazujemo svojo čast in ljubezen posebno s posne- manjem njenih svetih vzgledov; to jej je najljubše. "De bote pa v vsih okolišinah svojiga življenja lože spoznali, ljubi moji! kako je Marija v enakih okolišinah stori- la: sim vam prestavil prav lepe in podučne bukvic v kranjski jezik, ker je v našem jeziku malo dobrih bukvic od matere božje; desiravno bi se spodobilo, da bi jih veliko imeli, kakaj Marija je posebna pa- trona vsiga slovenskega ljud- stva". To je res. Kako častijo Marijo Slovani sploh, in posebej Slovinci! Česar je Baraga želel, jelo se je pozneje spolnovati zla- sti, kar so se razširile Šmarnice tako, da ima malokateri narodit- toliko in tako mičnih pesmie, mo- litev in bukvic sploh na čast Ma- rijji, kolikor jih ima slovenski. Po vzgledu Tom. Kempčana, ki je že nekaterikrat poslovenjen, ima le- ta knjiga, nekoliko v pogovorih med Marijo in služabnikom, IV. bukvic, in vsakere imajo več raz- delkov. V I. je v 29. razdelkih pre- mišljevanje življenja in čednostij presv. Device Marije od njenega čistega spočetja do rojstva njene- ga Božjega Sina v Betlehemu; v II. v 33 razdelkih je premišljevan- je od rojstva do tistega časa, ko je Marija na gori Kalvariji videla svojega Sina življenje dati v od- rešenje sveta; v III. v 20. razdel- kih premišljevanje do njegovega vnebohoda; v IV. v 14. razd. je pa popisano, s kakšnim počestven- jem, s kako gorečnostjo, ljube- znijo, pristrčnostjo in zaupnosti- morajo naša srea biti napolnjena do presvete Device Marije. V po- slednjem t. j. v 14. razdelku popi- suje pobožnost k svetemu Jožefu, ženmu Marije. Kakor smo dobili Slovinci od takrat precej in še le-

pih bukvic Šmarnice, tako smo pre- jeli l. 1867. jih posebej o sv. Jože- fu, ki je naš varih in pomočnik v življenju in ob smrti, da se spo- lnuje tudi pri nas Slovincih pre- roška beseda sv. Terezije, da čim bolj bodo verniki spoznavali in do spoznavali in častili tudi svete- paveličevski Marijo, tem bolj bo- ga Jožefa.

(Dalje prih.)

Še nekaj podatkov iz živ- ljenja + Msgr. Al. Plut-a.

(Spisal Rev. J. L. Zaplotnik, So. Omaha, Neb.)

Right Reverend Monsignor Alois Plut, duhovnik — pionir min- nesotski, je bil rojen dne 21. junija 1841 na Krupi, fara Semč na Dolenskem. Srednje šole je obiskoval šest let v Novem Mestu, dve leti pa na Reki na Hrvaškem, nakar je šel v Gorico v centralno sementišče. Študiral je ravno teolo- gorijo, ko se je začetkom leta 1864 vrnil v domovino misijonar Francišek Pirc, iskajoč pomočnikov za svoje ameriške misijo- ne. Njegove tozadevne pozive je čital v časopisu tudi naš Plut in se s svojim tovarišem in poznej- šim ameriškim misijonarjem, č. g. Filipom Jakobom Erlahom, dogovoril, da pišeta Pircu in se mu ponudita za transatlantske misijone. Pirc ju je seveda z ve- likim veseljem sprejel. Še isto po- mlad so se podali v Ameriko; za- pustili so Havre na jadernici dec. 10. aprila. Toda Plut, ki se je bil že na Reki seznanil s parniki, se ni hotel podati na tako dolgo vo- žnjo na počasni jadernici, ato se je šele pozneje ukreal v Havru na parnik in 21. junija i. l., torej baš ko je bil 23 let star (srečno pri- šel v New York. Tam pa je zve- del, da je Pirc pripeljal v Ameri- ko več bogoslovcev, kot pa mu je njegov škof dovolil pripeljati. Za- to se je g. Plut podal v St. Vi- cent's, Pa. in tam ostal več me- cev. Pisal je od tam baltimorske- mu nadškofu, da bi ga sprejel v svojo škofijo. Obenem je pa tudi pisal v St. Paul, Minn., naj mu do- pošlje obleko, katero so bili z drugo prtljago odpeljali s seboj v Ameriko. Ko je tako pričakoval svojih stvari iz St. Paula, je dobil pismo od baltimorskega nadškofa z naznanikom, da ga sprejme v svojo škofijo. Malo pozneje mu je pisal tudi č. g. Buh iz St. Paula, češ, da ga st. paulski škof prič- kuje v svojo škofijo in da mu za- to ne pošlje obleke, mesto nje pa mu prilaga ček za menda 50 do- larjev za potne stroške v St. Paul. Nekako isti čas pa dobi tudi pi- smo od škofa v Milwaukee, Wis., s čekom in pripombo, naj pride tja, da ga bodo sprejeli tam v ško- fijo. Gospod Katzer, poznejši nad- škof milwauski, s katerim se je bil Plut seznanil, ko so potova- li s Pireom v Ameriko, je namreč vstopil v Salesianum v Milwaukee in ondodnemu ravnatelju pripove- doval, kako se Plutu godi na vzhodu. Tako je imel g. Plut kar tri mesta na razpolago. Odločil se je za St. Paul in sicer zato, kakor mi je sam pravil, ker je bila tam večina njegovih rojakov — Slo- vencev. Tako je torej prišel v St. Paul in sicer 19. novembra 1864. Tam je bil po parnem pripravi od škofa Tomaža Grace posvečen v mašnika dne 12. februarja 1865. Tri dni pozneje je imel svojo no- vo mašo v kapelici ondodne aca- demije sv. Jožefa. Nato mu je škof navezal v cutico nekaj mašne obleke, knjigo, kelih itd. ter ga poslal v tedaj še jako divje in za- puščene minnesotske misije. Te- žko je predstavljati občutke mla- dega, neizkušnega moža, ko je tako sam stopal med neznani svet. Podal se je v vzhodni del Minne- sote, kjer je v mestu Stillwater i- mel nalogo ustanoviti novo župni- jo. To je Plut tudi v kratkem storil in zgradil nemško cerkev De- vice Marije; obenem je oskrboval tudi vso širno pokrajino o. meji države Wisconsin sto milj daleč proti severu. Tam je ostal poldru- go leto. Pótem je deloval nekaj časa kot potujoči misijonar in o- biskoval razne katoliške naselbi- ne, raztresene po minnesotskih šu- mah in poljanah. Leta 1866 je bil poslan v New Prague in jo upra- vljal 19 mesecev s sledečimi misi- joni vred: St. Benedict. St. Catha- rine, Montgomery in St. Schola- stica (zdaj Heidelberg). V vseh teh krajih, razen zadnjega, je po- stavil cerkve. Ker se je tod nase- lilo mnogo Čehov, se je kmalu pri- vadil njihovemu jeziku, tako da

ga je precej dobro obvladal vsa . . . stala svoja leta do smrti. Proti koncu maja 1868 se je odpovedal Novi Pragi in bil pozvan v mesto Winona, Minn. Tu je prevzel nemško cerkev sv. Jožefa, katero je povečal, organiziral prvo polj- sko župnijo sv. Stanislava in ji postavil cerkev ter več časa oskr- boval tudi angleško župnijo sv. Tomaža, kateri je sezidal lepo go- tako cerkev, ki še zdaj bliži kot stolica winonske škofije. Kot u- pravitelj poljske župnije se je na- učil tudi poljskega jezika. Zra- en mestnih župnij je pa oskrboval tudi ves Winona county z mnogi misijonskimi postajami, kakor Rollingstone, St. Charles, Elba, Wilson, Hart, Louistown in Stock- ton. V prvih štirih krajih je zgra- dil cerkve. Meseca junija 1876 je bil poklican v Shakopee, kjer je ostal deset let. Dopržil je sedanjo prostorno in krasno cerkev sv. Marka in leta 1883 postavil lepo šolsko poslopje in hišo za šolske sestre. Prikupil je toliko zemlji- šča, da je župnija dobila v posest ves sedanji takozvani "chureh block". Upravljal je prvi dve leti tudi ondodno irsko cerkev Device Marije. Koncem maja 1886 je spremljal kot teolog škofa Ire- landa k prvemu provinčalnemu zboru v Milwaukee, Wis. Vrnivši se v Minnesota meseca junija, še je na škofovo željo podal v St. Paul, kjer je ustanovil župnijo sv. Matevža in sezidal cerkev, šolo in župnišče. Tu se mu je pa po več kot triletnem delovanju zaradi ne- prestanih naporov zdravje tako zrahljalo, da je nevarno obohel in bil tako prisiljen proti koncu sep- tembra 1889 odpovedati se tej žu- pniji. Nadškof mu je dal dopust, da se pozdravi in okrepi. Potoval je v Rim, obiskal domovino, pod- čemur je on razumel Slovenijo; bil je tudi v Woerishofenu ter se junija 1890 zopet vrnil v St. Paul in ostal še dobrega pol leta pri nadškofu. Nato je bil poslan v New Ulm, kjer je župnikoval od 1. januarja 1890 do jeseni l. 1892. Nakar je prevzel župnijo Glencoe in jo oskrboval pet let, od l. 1892 da 1897. To je bil edini kraj, v ka- terem je bila župnija toliko ure- jena, da mu ni bilo ničesar treba zidati. Drugod je moral povsod trdo delati in zraven vseh drugih skrbi staviti še cerkve, šole in žu- pnišča. Od tam se je l. 1897 podal v Sleepy Eye, kjer je neomorno deloval naslednja tri leta, dokler se ni 19. marca 1900 zopet vrnil v Shakopee. Tam je naslednjih 17 let pastiral kot nepremakljivi župnik in dekan. Mnogo let j- bil tudi škofov svetnik.

Meseca maja ga je papež Pij IX. imenoval svojim hišnim pre- latom in mu podelil naslov Monsi- gnor. Investituro je v navzočnos- ti velike množice duhovnikov: in ljudstva izvršil st. paulski nad- škof John Ireland dne 24. julija i. l. v shakopeški župni cerkvi. V ponedeljek 15. februarja 1916 je praznoval petdesetletnico mašni- štva. Slovesnosti so se udeležili nadškof Ireland, škof Trobee in velika množica duhovnikov in vernikov iz bližnjih ter dalnjih krajev. Slavnostni govor je imel nadškof Ireland, ki je v zgovornih besedah opisal brezštevilne zaslu- ge monsignorovega dolgega živ- ljenja. Par dni pred to slavnostjo je starček padel po stopnicah in

se močno pretresel, tako da je mo- ral več dni prebiti v postelji in se torej ni mogel osebno udeležiti svojega slavlja. Vendar pa je kmalu zopet okreval in bil spet krepkega zdravja skoraj do svoje smrti.

Kakor že v zadnji številki tega lista poročano pa je pred kratkim obohel in dne 20. februarja t. l. nenadoma mirno in vdano v voljo božjo izročil svojo plemenito dušo v roke Stvarniku. Pokopan je bil dne 23. februarja v Shakopee, Minn., kjer je zvesto pastiral več kot polovico svojega življen- ja v Ameriki. Bil le eden izmed ti- stih malo duhovnikov, ki so delo- vali dalje kot pol stoletja nepre- stano v Minnesoti. Z njegovo smr- tjo se je število teh pionirjev skr- čilo na tri: nadškofa Irelanda, škofa Trobee in monsignora Bu- ha. Monsignor Plut se je v prejš- nji letih zelo zanimal za katoli- ška društva. Bil je n. pr. eden iz- med ustanoviteljev Nemške rim- sko-katoliške podporne družbe, ki se dandanes kot mogočno drevo razširja čez vso Ameriko. Poleg tega je bil tudi eden izmed usta- noviteljev znanega lista "Wande- rerja". Ves čas se je zanimal tudi za slovensko slovstvo ter bil na- ročen na razne naše liste in časopise, da ne pozabi svojega mater- nega jezika, katerega je imel pri- liko le tako redko govoriti. Kljub temu pa nikdar ni zatajil svoje- ga naroda, ampak je bil do smrti povsod, tudi med tujei, znan kot Slovenec. Bil je silno dobrega sr- ca in je vedno in povsod rad po- magal, kjer je bilo pomoči potre- ba. Pisatelj teh vrstic je pri njem prebil svoje počitnice l. 1907, za- kar je bil in bo velikodušnemu starčku do smrti hvaležen, kajti ko ni imel skoro da nobenega znanca tostran atlantskega ocea- na, se ga je on usmili in ga spre- jel pod svojo gostoljubno streho in ravnal z njim kot s svojim la- stnim bratom. Zato sva si bila se- veda iskrena prijatelja do smrti. Kadar ga je pot privedla skozi O- maho, se je vedno oglašil pri me- ni in rad tu ostal več dni, da sva se pogovorila o starih časih, o katerih je mož vedel po- vedati toliko zanimivega. Bil je jako visoke in krepke rasti, pravi orjak in v njegovih mladih letih je njegova impozantna postava povzročila vseobčno pozornost po

mimesotskih prerijah. In dasi je prestal toliko in tako neznanih naporov tekom svojega dolgega življenja, vendar se mu postava ni skoro prav nič upognila pod te- žko pezo let. Pil skoraj nikdar nič ni in je bil tudi sicer jako reden v svojih navadah. Spat je šel vsak večer ob desetih, a je bil pa zju- traj ob 5. uri redno vsak dan že zopet po koncu, nakar se je vsedel v svoj stol in opravil svojo jutran- jo molitev in meditacijo. To je bi- lo vsak dan brez razločka, v petek in svetek! In kako je bil tudi ve- dno vreden v svojih drugih stanov- skih dolžnostih! Pogosto je trpel radi revmatizma, a če je kdo pri- šel k njemu po opravo, je bil ved- no pripravljen sprejeti ga z od- prtimi rokami, pa če se je še tako slabo počutil. Jadikoval nikdar ni nad svojimi težavami; če je kdaj kaj položil kakemu svojih prija- teljev, je to opravil z eno ali dve- ma besedama; pa je bila stvar pri kraju. Jaz sem ga še izza svojih dijaških let vedno smatral za vzor duhovnika. In kako vreden je bil tudi pri daritvi svete maše. Ves čas od petih zjutraj pa do osmih, ko je navadno čital sveto mašo, je bil le priprava za presveto dari- tev. In po sveti maši so ga zahval- ne molitve zopet vzele najmanj še pol ure, preden je prišel v hišo k zajutruku. Sploh lahko z mirno ve- stjo trdim, da je bilo celo njego- vo življenje ena sama dolga pri- prava na ta zadnji poziv svojega Stvarnika, s katerim se je zdaj na- posled zaključilo njegovo vse- stransko delavno življenje. Za tr- dno pa upam, da ga bo njegov Od- rešenik in Mojster, kateremu je tu na zemlji služil tako vdano in zvesto, tisočero poplačal za vse njegove nebrojne žrtve gori nad zvezdami, kjer Njegova slava sije brez oblaka; oko ni videlo, ušesa niso slišala, ki izvoljene tam čaka. Z njim je kruta smrt zopet iztrga- la sotrpina iz naših vrst, ali časi moža ni več, bo pa njegov spomni- ostal svet med vsemi; ki so ga poznali in ki cenijo kreposti, ka- tere so pokojnega zlatomašnika dičile v toliki meri. Naj v m. p.!

Čas zaceli vse rane.

Kdor beži, na zdravi koži leži.

Ko denar poide, pamet pride.

Ni vse za vse.

Obleka ne stori moža.

POSKUSITE

zaboj najboljše pive

"OLD LAGER"

katero izdeluje

Citizens Brewing Co.,

v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

Denarne pošiljatve v Avstrijo in Nemčijo po brezžičnem brzojavu.

Vsled udobnosti in koristi za naše avstrijske in nemške stranke, smo ukrenili potreb- no, da se lahko z našim posredovanjem odpre denar. Pošiljatve po RADIOGRAMU, ali po brezžičnem brzojavu preko bojne črte na "Zapadni fronti" na vse kraje Avstrije in Nemčije. Valed tega se nadejemo, da nam be dali priliko se o teh naših točnih pošiljatev prepričati.

Mi smo pošiljali naravnost denar tudi v druge evropske države; sedaj se nam je pa še posrečilo, da se lahko denar odpremlja tudi čez "strelske jarke in zakope" po brezžičnem brzojavu.

Obrnite se že sedaj na nas in boste postreženi točno, solidno in v popolno zadovolj- nost. —

"Banka, katere je točna postrežba povzdignila." Skupno premoženje nad \$7,000,000.00

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Iskajna vauko ardo.

Latinska Kraljica-Slovenske Katoli-
sko Jednote in Zdrženih
državah ameriških.

Uredništvo in upravnstvo:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člana, na leto.....\$0.60
Za nečlane.....\$1.00
Za inozemstvo.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN
CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slo-
venian Catholic Union of the
United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

Delujte za otroški od- delek K. S. K. Jednote!

Kdo bi si bil mislil pred letom dni, da bo štela K. S. K. J. dne 1. marca 1917 2090 (dvatisočetdeset) mladih članov in članice v svojem novem otroškem oddelku. In vendar je temu resnica. Kakor nam glavni tajnik poroča, je razpisal letos z dnem 1. marca na 2090 otrok potrebni asessment. Ali nismo lahko veseli, zadovoljni in ponosni na tako lep uspeh. Tekom 9 mesecev, ali od 1. junija 1. 1916 je pristopilo v ta oddelek nad 2000 otrok naših članov v starosti od 1 do 16 let. Res samemu Bogu moramo biti hvaležni, da je to naše prekoristno delo tako blagoslovilo.

Naša K. S. K. J. ima torej lepo krdo mladih rezervistov ali pripravnikov, ki bodo čez čas gotovo postali redni člani te Jednote. Dosti izmed teh so že v starosti okrog 16 let in bodo že letos prestopili k številni trumi rednih članov.

Kakor smo posneli iz zadnjega polletnega računa našega glavnega tajnika, so imeli otroci v svojem skladu dne 31. decembra 1916 že tudi lepo svoto \$2137.28. Ravno z istim dnem je bilo zavarovanih 1859 otrok, torej je na novo pristopilo letos meseca januarja in februarja nič manj kot 231 otrok.

Ljubi Bog je pa tudi čuval to našo mlado ali nedolžno armado s tem, da je poklical k Sebi od 14. septembra 1916 do 21. januarja 1917 samo tri člane tega oddelka in sicer:

Dne 14. septembra 1916 je umrl leto in pol stari Lovrene Železnik k Jed. 1. junija 1916; bil je član društva sv. Jožefa v Forest City, Pa.

Drugi, ki je dne 9. decembra 1916 umrl je bil Anton Zupančič, tudi član gori navedenega društva; rojen je bil 10. julija 1913; pristopil k Jednoti dne 1. junija 1916.

Zadnji, ali doslej tretji, je umrl dne 21. januarja 1917, John Primožič, član društva sv. Cirila in Metoda šte. 144 Sheboygan, Wis. Rojen je bil dne 28. julija 1915; k Jednoti je pristopil dne 9. oktobra 1916.

Prvi je spadal torej k naši Jednoti 15 tednov, drugi 28 tednov, slednji pa 14 tednov. Starišem teh pokojnih otrok se je redno izplačalo za pogrebne stroške po \$100 (sto) kar jim je prišlo v težkih urah gotovo k dobrem.

Za danes hočemo navesti tukaj slučaj, ali primero, koliko bi dobili ti stariši posmrtnine ali za pogrebne stroške, če bi imeli n. pr. svoje pok. otroke zavarovane pri kaki tuji zavarovalniški družbi. Vsa ta navajanja in dejstva lahko dokažemo črno na belem.

Pred nami leži zavarovalni certifikat znane in velike Prudential Life Insurance Co. Na tem certifikatu je označeno, da se plačuje za 2 leti (bližnja starost) starega otroka v slučaju smrti samo \$20.00 če je bil dotični otrok več kot 3 mesece zavarovan. Lovrene Železnikar, še ne 2 leti star, je bil torej 15 tednov pri naši Jednoti; med tem časom je vplačal v ta sklad \$1.20 skupaj; pri oni tuji

družbi bi moral plačati 15 tednov po 10c torej skupaj \$1.50. Njegov stariši so vplačali v naš otroški oddelek 30c manj v tem času, pa so dobili 5 krat toliko posmrtnine (\$100), kakor bi jo Prudential Ins. Co. izplačala.

Pokojni Anton Zupančič še ne 4 leta star, je bil 28 tednov član v otroškem oddelku. Vplačal je vsega skupaj samo \$1.65. Njegov stariši so dobili tudi \$100.00 posmrtnine med tem ko bi jim izplačala gorinavedena zavarovalna družba samo \$28.00 in bi morali stariši tekot 28 tednov izročiti tej družbi \$2.80. Stariši tega pok. dečka so vplačali pri naši Jednoti za \$1.15 manj kot bi bili morali gornji družbi, pa so dobili \$72.00 več posmrtnine.

Tretji pokojni član tega oddelka, 2 letni John Primožič je bil 14 tednov član naše Jednote. V tem času so stariši vplačali zanj samo \$1.20, pa so dobili \$100.00 posmrtnine. Gornja družba bi bila izplačala za ta slučaj smrti le \$20.00 in bi se ji moralo 20c več vplačati, kot pa naši Jednoti.

Naj torej sleherni neumni Tomaž, ki ne veruje v otroški oddelek K. S. K. J. vzame svinčnik v roke, ter naj izračuna: kje je boljše in cenejše imeti zavarovane svoje otroke! Ali pri raznih ljudskih zavarovalnih družbah, ali pri domači slovenski podporni organizaciji.

Kdor ne veruje tem našim trditvam, naj le vpraša kakšnega agenta, te ali one zavarovalne družbe, koliko izplača ista po preteku 3 mesecev od pristopa. Sploh ni potreba poprašati tega. Na vsakem takih zavarovalnih certifikatu je vidno tiskana tabelica glede izplačila posmrtnine.

Dragi nam oče in mati, član ali članica naše K. S. K. J. Ali imate že tudi vi svojega sinčka ali hčerko (sine ali hčerke) zavarovane v otroškem oddelku K. S. K. J.? Prečitajte dobro ta današnji članek in pomislite, kako po ceni lahko zavarujete avojo deco v tem oddelku. Asessmenti so tako nizki, da ni vredno vpcštevanja. Pristop za vsakega otroka znaša samo 50c, za vplačilo knjižico se vplača 15c redno na mesec pa samo po 10c (deset centov). To velja za otroka naj si bo star že 1. leto ali pa 15 let. Odločite se tudi vi in vpišite vse svoje otroke že pri prvi mesečni seji; to bo vam v korist, to bo otroku v korist, ko dopolni 16. leto in to bo tudi v korist naši K. S. K. Jednoti. Za bormih 10c na mesec ne boste šli beračiti. Drugi, za zavarovalnim družbam mora vsa žena plačevati po 10c na teden ali 40—50c mesečno. Če izostane le en teden z vplačevanjem pri tuji zavarovalni družbi, ne dobite centa za pogrebne stroške v slučaju smrti otroka. Pri nas se pa plača samo 10c (deset) centov za ves mesec in ste brez skrbi glede tega. Ali ni boljše večja posmrtnina z manjšim asessmentom, kakor pa manjša posmrtnina z večjim asessmentom?

Sveta dolžnost vsakega zakonkega očeta in matere, ki so zavarovani pri naši Jednoti je, da vpišete vse svoje zdrave otroke v ta oddelek. Trdno smo prepričani, če bi dali vsi očetje in matere svoje deco zavarovati v našem otroškem oddelku, bi imeli danes lahko že nad 5000 mladih članov ali naraščaja.

Stopite torej na noge! Prijavite imena vaših otrok društvenemu tajniku že na prvi seji; čez 3 mesece zatem pa nehaite plačevati raznim tujim zavarovalnim družbam, kar bo v vašo lastno korist.

Sobrate tajnike in tajnice naših krajevnih društev opozarjamo, da naj pri prihodnji seji ta članek prečitajo navzočim sobratom ali sestram, ali naj pa članstvo še posebej opozore na te vrstice.

Hitimo torej na delo za dobro stvar naše Jednote. Ni enega slovenskega otroka člena ali članice naše Jednote naj bi ne manjkalo v tem oddelku. Skušajmo sedanjega števila otroškega oddelka do meseca avgusta t. l. do prihodnje konvencije podvojiti, da bo tedaj naš glavni tajnik z veseljem sreem naznanil delegatom: "Sedaj imamo že čez 4000 otrok v tem oddelku!" V to pomozi Bog, in pa vaša dobra in trdna volja!

Uredništvo "Glasila K. S. K. J."

Pereče vprašanje.

Dandanes se bavi skoro vse ameriško časopisje, bodisi že tiskano v tem, ali onem jeziku s perečimi vprašanji: Kako bo iztekel

spor med Združenimi državami in Nemčijo?—Bo li prišlo res do vojne ali ne? Teh vprašanj pa za sedaj še ne more nihče pojasniti in razložiti, ker so tako zamotana kakor zgodovinski gordonski voz.

Napredno ameriško ljudstvo, broječe nad 100 milijonov duš je je šele tekot zadnjih desetletij spoznalo kaj je pravzaprav mir. Valed tega obsoja skoro sleherni miroljubni Američani rabo orožja v vojni, vse to se vrši iz strahu pred zopetno vojno. Je pač nekaj vročekrvnikov tuka, ki bi radi že danes žanetili vojno grmado, ti so pa ali neizkušeni, ali so pa prijatelji kapitalistov, katerim bi vojna donosala ogromne dobičke.

Kakor pa iz številnih protestov, prošanj in resolucij od strani ameriškega ljudstva razvidno, moramo poudarjati, da ameriško ljudstvo v obče ne želi vojne z Nemčijo. Teh besed nismo napisali iz morebitne simpatije do Nemčije, ampak na podlagi javne ljudske sodb.

Govori se, da je Avstrija napovedala 1. 1914 Srbiji vojno viled umora samo dveh oseb. Nemčija je od onega časa povzročila šturt na morju že več kot 150 ameriškim podanikom s tem, da je ukazala poveljnikom nemških submarink potopiti razne parnike, na katerih so se vozili tudi neutralni Amerikanci. In vendar do danes še ni so Združene države napovedale Nemčiji vojne. Dasi ravno imajo tudi Američani že veliko vojnih žrtve na morju, pa zaradi teh 150 oseb nočejo pritegniti v vojno do 100 milijonov broječega svojega ljudstva. Nedavno smo čitali v nekem večjem ameriškem listu kritiko in tozadevno sodb o ameriških vojnih žrtvah. Vsak Američan, bodisi že moški, ženska ali otrok, ki se v tem kritičnem času poda preko morja v sovražno vodo, se igra s smrtjo ali s svojim življenjem. Slehernemu so znane posledice in nevarnosti torpednih čolnov. Čemu se igrati torej z ognjem in nevarnostjo? Če bč prostovoljno utaknil roko v gorečo peč, se boš gotovo opekeli in si bč sam kriv bolečine ali izgube roke. Zares, preveč sinčkateri Američani upajo; to so pa po večini sami kapitalisti in bogatini. Da bi bil kak priprost delavec utopljen na "Lusitaniji" ali "Lagoniji" — še nismo čuli. Kdor ljubi mir in varnost naj ostane lepo doma v sedanjem kritičnem času. Vlada Združenih držav naj bi v prvi vrsti svarila ljudstvo, da naj ostane sedaj tuka, če njima res že kakaga posebnega opravka "onstran oceana. Dosti je pa naših ameriških potnikov, ki se vozijo tja in sem samo za zabavo, za "špor"; vsled radovednosti in osebnega dobička. Morda se pa vozijo nekateri Američani v tem času preko morja tudi vsled tega, ker so našle zato podkupljeni od kake tuje vlade in zato dobro plačani? Za denar se danes na svetu vse naredi; torej se za dolarje stavi tudi lastno življenje v smrtno nevarnost.

Še nekaj naj omenimo glede potovanja Američanov v tem času. Od Nemcev svoječaso potopljeni potniški parnik Lusitania in dne 25. febr. t. l. potopljeni parnik "Laconia" sta bila oba last angleške Cunard parobrodne družbe. Dotični potniki so dobro vedeli, da jih čaka nevarnost na morju, pa so vseeno potovali. Če bi bili potovali s kakim ameriškim parnikom, bi se ne bila pripetila taka nesreča. To je povsem jasna in lahko umljiva stvar. Pa i dimo naprej k današnjemu položaju.

Tekom enega samega tedna, od 25. februarja 1917 do 1. marca t. l. je prišlo med Združenimi državami in Nemčijo do tako resnega spora, kot še nikdar prej. Slučaj potopa "Laconije", da je 10 Američanov utonilo blizu irske obale in pa najnovejša nemška zarota napram Združenim državam sta dobro znana. Na prvi strani današnje številke prinašamo bolj na obsirno vest, kako je mislila Nemčija zahrbtno naščuvati Mehiko in Japonsko, da naj ti dve sili Združene države napadeta. Za izdajalsko plačilo se jima je obljubilo lepe nagrade in koncesije. Stvar je prišla pa še pravočasno na dan in Nemčija se bo s svojimi hudobnimi načrti opekla.

Nihče ne ve, kako se bo to zahrbtno početje Nemčije kazovalo; menda ne z vojno? Le kar se tiče potopa parnika "Laconia" smemo trditi, da samo ta slučaj nikakor ne bo povzročil vojne

med Združenimi državami in Nemčijo. Kakor se govori v vilišnih vladnih krogih v Berlinu, Nemčija ne bo na noben način prva začela. Nemčija pričakuje odločilnega in prvega vojnega koraka od strani Združ. držav. Čeravno naj bi se po želji predsednika zanaprej vse ameriške potniške in tovorne parnike oborožilo, bi tega Nemčija še ne smatrala za napoved vojne; ali čeravno bi spremljevale ameriške potniške parnike tudi ameriške bojne ladje. Nemčija bi sledila svoji obljubi s tem, da bi potopila brez svarila vse te parnike, ki bi prišli v bližino podmorskega submarinskega okrožja.

Kar se pa tiče najnovejšega škandala, ki ga je uprizorila Nemčija naši vladi, je pa za danes še težko govoriti ali rešiti to vprašanje, kakke korake bodo tozadevno v Washingtonu nastopili. Dal Bog, da bi se cela zadeva mirnim potom in brez prelivanja človeške krvi rešila!

Naturalizacijske postave in določbe.

(Nadaljevanje.)
RAZNA NAVODILA GLEDE DRŽAVLJ. PROŠENJ.
(Department za delo. — Urad tajnika.)

(Washington, D. C. 19. dec. 1914.)
1.) Od 26. septembra 1906 se daje pravico naturaliziranja sodnikom raznih držav, ki so za to pooblašene na podlagi tozadevnih postav in ki imajo svojega klerka in svoj uradni pečat.

Kako dolgo je veljaven prvi papir?

2.) Kakor v drugi vrsti vsakega prvega papirja označeno: (Invalid for all purposes seven years after the date hereof) Neveljavno za vsakojake namene 7 (sedem) let po izdaji (datumu) je torej vsak prvi papir veljaven samo 7 let. Do meseca avgusta 1916 je bila že v veljavi postavna določba, da so bili pred 27. septembrom 1906 vzeti prvi papirji še dobri; to določbo je pa prvono zvezno sodišče razveljavilo meseca avgusta 1916. Kdor ima torej že tako star prvi papir, ne more prositi z njim velikega, temuč naj vzame še enkrat prvega ter naj čaka 2 leti. Ravno minuli teden smo se osebno informirali v naturalizacijskem uradu tu v Chicagu, kjer se nam je dalo tako pojasnilo. (Op. uredništva.)

Uradno potrdilo o prihodu. (Certificate of arrival.)

3.) Inozemci, ki so dobili postavnim potom prvi papir od 29. junija 1906 do 27. septembra 1906 morajo zadostiti pri naturalizaciji vsem postavnim točkam glasom odredbe z dne 29. junija 1906 ni potreba predložiti uradnega potrdila o prihodu (Certificate of arrival).

Do 27. septembra 1906 vzeti prvi papir je pa neveljaven, kakor že gori omenjeno.

Prošnja za drugi papir.

4.) Kdor hoče dobiti drugi papir, mora predložiti pri svoji pristojni sodnji prvega, ako ni prvi papir več kot 7let star. To prošnjo mora prosilec spisati sam, ali lastnoročno in mora poleg tega tudi razumeti angleški jezik v govoru. Izjema pri tem je le za one prosilce, ki se hočejo naseliti na državno zemljo (Homestead), ali pa če so morda duševno nezmožni govoriti ta jezik; vse to je pa treba v prošnji navesti. (Bolj natančne določbe za to prošnjo smo priobčili že v št. 2 našega lista dne 17. jan. 1917. Op. ured.)

Nedoletni prosilci.

Inozemci, ki so dospeli v Združene države še pred svojim 18. letom starosti, ne morejo postati naturalizirani državljani ne da bi prej ne vzeli prvega papirja. Sodniki imajo pravico zahtevati od takih prosilcev dokaz, da so že dosegli 18 leto; drugi državljanski papir zamorejo dobiti, ko dopolnejo 21. leto starosti in sicer pa navadno predpisanih postavnih določbah.

Vprašalne pole.

5.) Sodniški klerki naj dajejo prosilecem posebne vprašalne pole, katere naj prosilec izpolnejo, ko vložijo prošnjo za prv: ali drugi državlj. papir. (Oblika tiskovine 2213 in 2214.) Te pole jemljejo lahko stranke na dom v svrhu izpolnitve. Ko prinese prosilec tako izpisano polo zopet nazaj pred klerka, naj klerk vse odgo-

vore na teh polah dobro pregleda, predno bi izgotovil prvi papir, ali naredil prošnjo za drugi papir.

Prošnja za uradno potrdilo o prihodu.

(Application for certificate of arrival.)

V vseh slučajih, kjer so prišli inozemci v to deželo po 29. juniju 1906 se mora dotičnikom izročiti "Prošnjo za potrdilo o prihodu". Oblika tiskovine 2225 ne pa oblike tiskovine št. 2214; to velja tedaj, ko se dela prošnjo za drugi državlj. papir. Ta lista, ali ta prošnja je zavzema vse podatke, katere se zahteva pri naturalizaciji. To prošnjo naj se skrbno izpiše, ali izpolne ter skupno s prvim papirjem odpošlje po pošti naturalizacijskemu komisarju v Washington, D. C. Tekom nekaj dni se bo v uradu tega komisarja izdelalo potrebno uradno potrdilo o prihodu prosilec v Združene države in se bo isto potrdilo poslalo naravnost na ono sodnijo, kjer je dotičnik vložil prošnjo za drugi papir. (Oblika, tiskovine št. 526 ali 526a.) Predno ne dospe to uradno potrdilo v roke sodniškega klerka, ne sme izdelati prošnje za naturalizacijo. Na tem potrdilu bo označena tudi ona zaporedna uradna številka, katero naj sodniški klerk vpiše na prošnjo za nu, slednjič je pa zdrknilo materializacijo.

Tiskovine za prvi papir.

6.) Prošnje za prvi papir so izdelane v zvezkih po 50 listov, zvezano, (oblika 2202) po 150 listov (oblika 2202A) ali po 250 listov (oblika 2202B) in naj sodnija iste dobro hrani ter označuje z zaporednimi številkami. K temu se mora uporabljati še oblika štev. 2203 kuplikat in triplikat. Triplikat se izroči prosilec, duplikat se naj odpošlje glavnemu naturalizacijskemu uradu, original naj pa hrani sodnija. Vsaka knjiga ima tudi pridejan imenik v abecednem redu.

Tiskovine za drugi papir (prošnje.)

7.) Izvirne prošnje za drugi papir so tudi izdelane v vezanih zvezkih po 100 listov (oblika 2204) in po 250 listov (oblika 2204B) z zaporednimi številkami in pridejanim imenikom. Duplikat teh prošanj naj se odpošlje priporočeno po pošti glavnemu naturalizacijskemu uradu v Washington, D. C. original pa hrani pri sodnji.

Naturalizacijski certifikati.

8.) (Oblika tiskovine 2207.) Te listine dobivajo sodnije v vezanih zvezkih in sicer v originalu ter duplikatu. Vsak zvezek ima pri strani odrezek, kjer se naj vse potrebno vpiše (štev. datum in ime). Originalni certifikat naj se izroči prosilec, če mu je bila pred sodnikom državljanska pravica dovoljena; duplikat naj se po pošlje v glavni naturalizacijski urad priporočeno po pošti.

9.) Nobenega naturalizacijskega certifikata se ne sme prej izročiti prosilec, predno ni te listine po končnem zaslišanju podpisal sodnik.

(Dalje prihodnjič.)

Ganljivi prizori ob potopu "Laconije".

Ko se je dne 26. februarja t. l. raznesla po širnem svetu žalostna vest o potopu potniškega parnika "Laconia" blizu irske obale, katerega imajo zopet Nemei na vesti, se je kmalu zatem čitalo o pretresljivih dogodkih, ki so se vršili na tem parniku predno se je pogreznil v morje.

Kakor znano je zadel torpedna kroglja v "Laconijo" dne 25. februarja zvečer, nekaj minut pred 11. uro; tedaj ko so že vsi potniki spali. Na tem parniku se je vozilo iz Amerike 75 potnikov I. in II. razreda ter 216 mornarjev. V kolikor se je zamoglo do sedaj doznati je bilo izmed potnikov potopljenih 10 Američanov med temi je bila tudi Mrs. Mary Hoy in njena hči Elizabeta. Z "Laconijo" se je vozil tudi katoliški duhovnik Rev. J. Dunstan Sargent misijonar iz Zapadne Indije ki je pri tej priliki podelil sedmim ponesrečenim potnikom zakramente za umirajoče. Rev. Sargent je poročal časnikarjem o tem dogodku sledeče:

"Mrs. Hoy je umrla v naročju njene hčere dve uri zatem ko je zadel torpedna krogla naš parnik. Vsa prestrašena hči je držala ves čas s krčevito silo svojo ma-

ter z rokami v nekem rešilnem čolnu slednjič je pa zdrknilo materialno telo v razburkane mase valove ker se je čoln nagnil; pri tem je padla tudi junaška hči v vodo in utonila.

Nemogoče je popisati smrtno borbo in trpljenje katero sta prestali ti dve ženski pri tej katastrofi. Junaška Miss Elizabeta Hoy je sedela na pol oblečena poleg svoje priletne matere v rešilnem čolnu katerega so morski valovi metali kot orehovo lupino. Oni večer je bilo izvanredno mraz. Visoki ledeni vali so napolnili čoln že tak globoko, da sta sedeli nesrečnici popolnoma premočeni in do kolena v vodi. Hčerka je skušala ne prestopiti potolažiti svojo mater, da naj vzdrži in potrpi, ker se pričakuje rešitve; vendar rešitev ni došla pravočasno.

Father Sargent je pripovedoval še o drugem ganljivem prizoru povodom potopa "Laconije" in sicer:

"V našem rešilnem čolnu je prvi umrl neki W. Irvini Robinson iz Toronto, Kanada, ko smo njegovo truplo vrgli v morje, se je jelo valovje vedno bolj in bolj dvigati; v takem smrtnem strahu smo se prenikali sem in tja s čolnom, skoro do vrha napolnjenim z vodo. V našem čolnu je bil tudi neki Mr. Ivatts in njegova zaročenka. Ker Ivatts ni bil trdnega zdravia in postave je tudi izdihnil svojo dušo vsled strahu in mraza v našem čolnu in sicer v naročju svoje izvoljenke. Obupana deklica je skušala z vso tapornost silo držati svojega tovariša na gorkem. Zavijala ga je v obliko in pokrivala njegovo glavo in prsa s svojimi kodrastimi lasmi. Ko je nesrečnik izdihnil v njenem naročju je nas goreče prosila, da naj trupla pokojnika ne vržemo v morje. Vsled vedno večje teže je bil že ves naš čoln v nevarnosti in smo se dolgo časa branili ugoditi njeni prošnji. Končno dospe na lice mesta nek patrolni čoln, ki nas je rešil in vzel na varno. Ves ta čas je pa junaška deklica tiskala k sebi telo svojega mrtvega zaročenca, ker ga na njeno prošnjo nismo vrgli v morje. Zemeljske ostanke pok. Mr. Ivatts so dvignili zatem v oni patrolni čoln. Predno so na to njegovo truplo izročili morskim valovom s tega čolna, sem opravič za pokojnikom potopne molitve.

Za Mr. Ivattsom je umrla zatem Mrs. Hoy in njena hčerka, ko smo bili še v onem nesrečnem čolnu. Dve uri kasneje je prominil neki kurjač in še dva druga mornarja; vsi so bili namreč le lahko oblečeni, tako da se pripisuje smrt mrazu. Vsega skupaj smo bili v onem prvem čolnu okrog 10 ur; šele proti 9 uri dop. naslednjega dne nas je našel že enkrat označeni patrolni čoln.

Nemogoče mi je popisati prizor, smrtnega strahu in trpljenja, katero smo prestali teh 10 ur v našem čolnu. Ker je bil čoln nekaj pokvarjen, je jela vodo vedno bolj in bolj prilijati vanj tako, da smo stali in sedeli že tri čevlje globoko v vodi. Mraz je bilo nepopisno in ostra burja. Ker so se kot gore visoki valovi zaganjali v naš čoln, nas je metalo sem in tja, kot bilko na vodi. Prav vled tega nam ni bilo mogoče dospeti do kakaga bližnjega rešilnega čolna. Več ur smo z rokami in klobuki metali vodo iz čolna, inče bi se bil že davno potopil. Jaz sem se skoro ves čas mučil z veslanjem, le kadar sem podelil umirajočim poslednje zakramente je veslal namesto mene kdo drugi."

Ko je dospela rešena potnica Mrs. A. Willis, rodom Kanadanka v Queenstown na Irsko, je pripovedovala časnikarskim poročevalcem, kako junaško so se zadržale osobito ženske povodom katastrofe "Laconije". Ko je zadel torpedna kroglja v parnik so bile ženske že v svojih spalnih kabinah. Ker so se vršile že med potjo iz New Yorka rešilne vaje in poizkusi, tako se je več žensk kmalu po oddanem strelu spravilo naglo in varno v rešilne čolne. Mrs. Willis je dalje pripovedovala, da se je nemška — submarinka kmalu zatem prikazala na površje, ko je že oddala strel. Eden izmed rešencev je pri tej priliki zaklical z rešilnega čolna poveljniku submarinke: "Ali ne veste, da ste torpedirali parnik, na katerem se nahajajo tudi ženske in otroci?" Poveljnik submarinke mu je nato porogljivo odgovoril: "O, za te je sedaj vse prav in dobro: čez par ur jih bo že kak patrolni čoln našel in spravil na varno."

Trice z italijanskega bojišča.

(Izvirno poročilo "Slovenca" z dne 26. jan. 1916.)

Kako se v sedanji vojni skrbi, za telesno snaznost vojaka, o tem se je tu pa tam v posameznih odlokih poročalo. Da je pa ta skrbi proti razširjanju nalezljivih bolezni res velikanske veljave, dokazuje statistika slučajev kužnih bolezni. Slišalo se je večkrat preproke pri polni mizi in pri čaši piva, ki so trdili in gotovo še trdijo, češ, vojake bo naredila konec kuga, kolera in bogve kaka bolezen še. Ni pa temu res; če bi ne bilo takih sanitarnih naprav, pač verjetno gotovo, zlasti v poletnih mesecih, ko so mrtveci neznosno smrdeli in jih ni bilo vsled ognja mogoče pokopavati. Skropili smo jih z apnom in ravno tako naša stranišča (na kaki njivi izkopana jama, takozvana "latrina"). V balkanski vojni je nek avstrijski profesor pojav kolere na mah ustavil, na kar smemo biti ponosni. V japonsko-ruski vojni se je pa našlo, da so ranjenci veliko prej ozdraveli, če so se kopali in se prale rane, radi tega se v današnji vojni skrbi za umivanje in pranje. Dokazano je, da Nemčija in Avstrija izdasta ogromne vsote v ta namen, ozdravit in izlečiti nad 80 odstotkov ranjenih in obolelih, in že to je za naše sovražnike hudo orožje in se ne morejo načuditi, odkod vendar jemljejo ljudi. Preje so bile nalezljive bolezni največji zaščitni taktični načrtov, sedaj take bolezni niso nikakr zaščitni, taktična misel ne zavisí od pojavov istih. Če pa se kje pojavi, tedaj se pri tisti četi takoj bakteriološko preišče in končno izvire dožene. Higijena zasleduje moža celo v strelni jarek.

V dobrem starem času so četo, pri kateri se je pojavila bolezen, razkropili na vse strani in jo tako le razširili, ravno nasprotno današnjim napravam in odredbam. Če se ne motim, je Napoleonovo vojaštvo razširilo po Evropi očešno bolezen potom razkropljenja.

Našim zdravstvenim odredbam se je zahvaliti, da je vedno nova rezerva mož na razpolago in da se jih vedno večje število vrne v bojne črte. Takim odredbam pa mora biti tudi zaledje hvaležno, ker isto je ravnatko proti boleznim zavarovano, kakor vojna moč. Kirurgija in higiena sta danes v vojni tako sorodni sestri, da ena brez druge ne doseže namenjenih ciljev, temveč le v tesni družbi.

Uš, ta "krotka" živalica, ima danes le kratko nit življenja. Kjer se pojavi, so ji že za petami — tako, izvedeli bomo iz bližnjega opisa. Omeniti je le, da je ta živalica hud sovražnik vsake vojske, ker je najzanesljivejši prenašalec in zbiralec kužnih bolezni.

Prvo, kar moremo ogledati, je "mobilna pomožna postaja" ali bolje rečeno, "pomožni vlak". Poveljnik čete ga gospa R., ki ima štiri vozove in nekaj sanitetnih mož ter se vozijo ob fronti po železniških progah sem in tje. Kjer dobi ravno kak vlak z bolniki in ranjenci, že priklapi istemu svojo "pomožno postajo" in med vožnjo prične svoje delo s tem, da, ker vozi s seboj dovolj sladkorja, čaja in drugih pijač, med drugim tudi vino, žganje — postreže bolnikom in ranjencem na potu in jih pokrepi na ta ali oni način. Tudi svaščice se delijo. Takih "postaj" ali "vlakov" je nad 20, vsi pod nadzorstvom člane "Rdečega križa" grofa Traubensberga. Neverjetno, a vendar res, da je v teku italijanske vojne ena sama taka postaja nad 40.000 mož postregla in okrepčala. Kakor omenjeno, priklapi taka postaja štirih voz svojo pomoč vsakemu vlakcu. Ne trdim preveč, če omenim, da so tudi že dobili laški ogenj in jih je tresla bura. Ni jim, to mar, iz človekoljubja pozabijo sami nase. Pravo junaštvo, ki zasluži odlikovanje.

Če se peljemo dalje, srečamo na progi morda kopalni vlak, ki vedno vozi med — — — Spreddaj parni stroj (lokomotiva) osebnega vlaka, ki daje gorkoto in paro, v sredi vlaka je pa stroj to-vornega vlaka, ki daje za porabo potrebno vodo. Tak vlak šteje navadno po 10 voz in še več. Po dva do tri tisoč mož se lahko okoplje v enem dnevu v takem vlaku, obenem so tudi osnaženi uši, ker

so ti kopalni vlaki avarani tudi s desinfekcijo (pritak štirih stopen-fer pri 100 do 110 stopinj vročine.) Tak vlak pride in ostane poljubno kje na odprtem polju na progi, kjer je ravno vojaštvo. Takoj prične svoje delo. Vojaštvo sleče svojo zgornjo obleko, ki vrže skup in odga v voz za desinficiranje, med tem pa gre v kopalne vozove; v prvem oddelku se sleče spodnje oblačilo in gre v "Adamovi obleki" v drugi oddelku, da se opere z gorko vodo; ko to konča, gre v tretji oddelku za osušitev in nato v četrti oddelku, kjer dobi popolnoma svežo oprano obleko, nato pa prejme ž vrhno obleko, ki se je med tem časom, ko se je kopal in umival, že očistila bacilov in pa "grdihi" uši. Vojak je torej čisto preroben in osnažen. V teh vozovih je prav prijetno, zlasti če brije zunaj ona kraška burja.

Ko se je četa, kateri je bil tak vlak naročen, osnažila, jo odkuri drugam, kjer je potreben.

Kje pa je dobil kopalni vlak toliko sveže oprane perila, bode marsikdo vprašal. Čisto naravno. Vojaki, ki so bili določeni za kopa-panje, so odložili svoje umazane stvari, katere popelje ta kopalni vlak v nalašč zato postavljene "poljske perilnice na paro", katere so postavljene ob celi bojni črti. Veliki železni kotel za luga, parni boben (Waschtrommel), centrifuga za ožemanje, parni stroj in nekaj sušilnic — to je vsa naprava; poleg tega nekaj za to določenih vajakov-perie, ki so v stanu na dan po več tisoč kosov perila oprati. Seveda to perilo ni likano, pač pa bolj higijenično očiščeno, nego isto naših gospodinj; poleg tega se s perilom ni treba jeziti, kot se to dostikrat zgodi, zlasti če so počasne in brbljave.

Vse te naprave so med seboj tako tesno sorodne, da si strežejo iz roke v roko in ena brez druge ne more obstajati, oziroma delovati.

Nekaj povse drugega za vsakega vojaka zdravje so takozvane "marodne sobe." Naš nadzdravnik, dobrodušni g. dr. Jung, ki je s svojim dobrim nasvetom in človekoljubnim postopanjem pri naši četi obče priljubljen, naziva rad šaljivo barake, kjer ima on svojo ordinacijo in je v nji tudi taka marodna soba, z "hotel pri umazanem levu." Jaz pravim barake. Pod tem imenom bi si kdo predstavljaj nekaj za silo skup zlatega, da vleče skozi veter in burja. Toda te barake so dobro napravljene, obite z lepenko krog in krog, imajo večja okna, za ležice je navadno vporabljen lesena volna (Holzwolle) namesto slame, katere se za žival primanjkuje, na sredi takih sob ali barak pa razširjata ena ali dve peči svojo gorkoto; in zunaj je mraz in živčiga burja, da pripogiba drevesa. Pri-pomniti se mora, da so naprave teh barak v vsaki večji skupini, ki so namah in iz tal zrastle in o katerih se je že pisalo v "Slovenca", da so kot ameriška mesta z ulicami, — in katere služijo v ti namen, da se čete, ki so došle iz ognja, oziroma iz bojev, ne naj kilometrov za bojno črto odpr-tjejo za nove napore; torej neposredno za bojno črto takih barak mest seveda ni, temveč le skrivališča, vsekana v skalo, cele kame-nite, a vlažne dvorane, ali pa po-stavljena iz kamenja in prsti, v katere se mora zlesti po kolenih in se v notranjščini ne more stati temveč le sedeti ali pa čepeti, redkokdaj ležati.

Ko torej mož zbolí, se javi zjutraj bolnega, nato gre k viziti v kak "hotel pri umazanem levu". Če je taka bolezen, ki traja več tednov ali mesecev, se ga pošlje z listkom k pristojni divizijski zdravstveni komisiji, ki ga še enkrat preišče in ga ali obdrži v lastni baraki, ali pa pošlje zopet z listkom naprej na takozvano "tiralno postajo" (Abschubstation), o kateri se bo še pozneje govorilo. Če je pa obolel mož spoznan, da se bo v nekaj dneh pozdravil, se ga vzame, oziroma pri-drži v marodni sobi, ki je pod nadzorstvom zdravnika. Tu se mu da bolj ležišče na leseni volni, ima toplo sobo in počitek, katerega je današnji vojak najbolj potreben. Tudi gorkota vpliva tako dobro nanj, da pač kmalu okreva.

Oni pa, ki so prišli do ene ti-ralnih postaj, ostanejo tam nekaj dni, da se jih nabere večje šte-vilo (včasih do 500 mož, bolnih in ranjenih), potem pa jih odpošlje-

je v notranjost dežele. Take po-staje so navadno poleg železniških postaj v velikih, trdno in za gor-koto postavljenih barakah, v ka-terih ima službo več zdravnikov. Potrebo okrbnjuje sanitetci. Ko se jih je nabralo zadostno število, pride "hlapon," da, cel vlak; in z nakladanjem se prične, v vozo-ve. En pišk in hlapon nas odnese in nikdo razen vlak spremlja-jočega zdravnika ne ve, kam. Za po-strežbo v vlakih so določeni sani-tetci (Begleitpersonal), ki spreml-jaajo vlake na vse strani monar-hije. — Ranjenci pa, katere se na-loži, dobe na prsa viden plakati z raznimi napisi, n. pr. "nemir-en," "pozor na zopetno krvav-ljenje," ali "umetna prehrana" (Kochsalzeinspritzung), "se ne sme prekladati" ali pa pri strelji-h v trebuh: "se ne sme dajati kre-pčila." — Pozabiti se ne sme izre-či pohvalno tudi o umisljenkah (navadno dekleta in žene bližnjih kraških vasi, ki nosijo belo obla-čilo kot veliko čast). Tudi žensko moramo ceniti, pokazata se je v tej svetovni vojni kot srčno in dobro soboriteljico ob moževi strani proti nebrojnim sovražnikom.

Preje omenjeni vlak z bolniki in ranjenci vozi seboj tudi lastno kuhinjo in se med potjo kuha in deli gorka juha, meso itd. Ko do-pse na določeno postajo navadno kakaga glavnega mesta, pričaku-je dovolj ambulančnih voz, oziro-ma voz cestne železnice na razpo-lago, da se popelje vojake v dolo-čene rezervne bolnišnice. Prišed-ši tja, se ga sleče; omije in oble-či v svežo perilo, medtem ko mu odvzamejo sukino in drugo po-vršno obleko ter umazano perilo, kar se desinficira in opere, zatem ga spravijo v bolniško sobo. Že sam pogled vsakega posameznega vojaka ti izda, kako veselje ga prevzame, ko zagleda dobro meh-ko in čisto belo posteljo o kateri se mu je že mesece in mesece spa-vajočemu v dežju in blatu pod mi-lim nebom in grmovjem na goli zemlji ali trdem kamenju — san-jalo in je mislil na svoj dom, kjer mu je žena ali mati, sestra pripravljala gorko in mehko le-žišče. Dosegel je tudi sedaj ena-ko, če ne boljše posteljo, toda vsled bojev za dom in cesarja v kakem stanju? A na to se ne misli — po-zabi se i to ob skrbi postrežbi us-miljenk in sanitetcev, ki na vsak migljej pazijo, da so takoj pri ro-ki. Zdravniki se trudijo po mož-nosti vsakemu olajšati bolečine s tolažbo in zdravili. Tudi ti zaslu-žijo na enem prvih mest bití v tej svetovni vojni zapisanim z zlatimi črkami kot požrtvovalni soborilci naših front. — Opazovalo se je že večkrat, ko je sovražni zrakoplo-vec vrigel bombo, ki je ranila več ljudi in se je zdravnik trudil v po-tu svojega obraza z obvezovališ-čem drug sovražni zrakoplovec. "Kritje!" se je klicalo, vse je hi-telo pod dreve, skale itd., le za obvezujočega zdravnika ta klic ni bil, dasiravno je bil v veliki ne-varnosti, temveč je obvezoval da-lje. Tako služi danes naš avstrijs-ki požrtvovalni in človekoljubni zdravnik.

Gotovo pa vsakemu bralcu ne bode znano, da v vojni vojaki tu-di na duhu zbole, in to morda vsled hudega sovražnikovega o-gnja ali pa vsled vednih misli na dom: — kratkoma omrači se jim um. S takimi je pac križ, pa kaj, z močnim spremstvom so brez orožja varni in se jih istotako po-šlje v opazovalnice in norišnice. Groza vojne je omračila um tudi civilnemu ljudstvu. Pri izpraznit-vi Gorice se je videlo več takih revežev (tudi žensk) iz boljših krogov, ki so morali zapustiti ne-nadoma svoje imetje. Vojaška ob-last jih je istotako poslala v zdrav-ljenje.

Če še omenim neposredno za bojno črto se nahajajoče obvezo-valnice, tedaj bodo menda vse vo-jaske zdravstvene naprave v "mo-derni" vojni našete. Tu sem pri-de ranjen vojak, da ga zdravnik obveže, ali ga pa, če je hujo ran-jen, prinesejo sanitetci. Ko se to zgodi, se ga pošlje z vozom do po-staje. Ti vozovi ali pa avtomobili vozijo samo ponoči do postaje po vojaštvu postavljene poljske žele-znice in od tu dalje kakor sprej-daj omenjeno, do tiralne postaje. Dogodilo se je pa že, n. pr. v Dal-kiču, da je Lahon poslal grana-to, ki je ranila ali ubila že obve-zane na slami ležeče ranjence.

V vojni je človek vsak dan med življenjem in smrtjo.

Skoro bi se vprašalo: "kaj pa je vendar človek?"

Listnica upravnistva.

Članom in članicam društva sv. Jožeta št. 12 v Forest City, Pa. naznanjamo, da smo imenik, ali ad-resar za pošiljanje lista pred kratkim uredili in popravili na podlagi nam dopisane imenika od tajnika tega društva:

Ako bi morda kateri izmed čla-nov društva št. 12 živeči v Forest City, Pa., Vandling, Pa. ali Car-bondale in Seranton, Pa. še sedaj ne dobival lista redno in na pravi naslov, naj izvoli to naznaniti dru-štvenemu tajniku Frank Telbanu, box 300, Forest City, Pa.

Novi tiskani imenik (adresar) smo poslali zopet temu tajniku v pregled s prošnjo, da naj ga izro-či potem še tajniku društva šte-77 in tajnici društva šte-120 v blagohotno popravilo. Stvar bo la-hko pregledati, ker so vsa imena članov urejena v abecedni vrsti.

ZEMLJA NA PRODAJ.

Cenjenim rojakom širom Ame-rike naznanjam, da imam na pro-daj več zemlje, obraščene s trdim lesom in sicer v Forest County, Wisconsin. To zemljo je dobiti na lahka in večletna odplačila. V o-nem kraju se bo postavilo cerkev in šola. Na tej zemlji posebno do-bro rase in obrodi pšenica, oves, ječmen, rž, koruza, grah, nemška in rudeča detelja, osobito pa krom-pir, ki je pripoznan kot najboljši na celem svetu; pridelava se ga od 200—400 bušljev na akre, veliko nese tudi sladkorna pesa, katere se v tem kraju lahko pridelava do 20 ton na akre. Cena enega akra zemlje od \$15.00 in višje.

Pišite za pojasnila na

MARTIN LAVRIČ,

1900 W. 22. Pl. Chicago, Ill.

Opomba: Rojakom v Chicagu in bližnji okolici naznanjam, da prodajam tudi hiše in lote v naši naselbini, osobito v bližini naše slovenske cerkve. Vsakdo, kdor je še pri meni kupil kako hišo ali lo-to, je bil dobro postrežen in zado-voljen, kar vam lahko dokazem s številnimi imeni in naslovi kup-cev.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ZA-
LOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J.,
ALLEGHENY, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1917:

Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

I. tajnik: Frank Trempush, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Nikolaj Prokselj, 572 Butler St., Etna, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 365 Lockhart St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje \$5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.

Slovenci in Hrvati, kateri še niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgo-raj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglašiti pri II. tajniku Josip Matešič, 5211 Natrona alley, Pitts-burgh, Pa., isti dan ko zbolí in ravno tako zopet ko ozdravi.

Zemlja. Farma.

DRAGI SLOVENCI!

Sedaj se vam nudi najlepša prilika za nakup zemlje, ali farme v Marinette in Forest okraju, v severozahodnem delu države Wisconsin, blizu krasnega Greenbay zaliva ob michiganskem jezeru.

Večkrat se je že pripetilo, da je bil kateri izmed mojih rojakov prevaran, ker je kupil zemljo od agenta in je plačal \$200 več od prve roke, kakor pa če bi kupil zemljo od znane Grimmer Land Co., katero zastopam jaz. Ta zemljiška družba da za \$200 bolj po ceni pri 40 akrih kakor pa od agenta; zato ker daje kompanija malo dobička agentu, agent pa prodaja po svojem in zahteva več od vas kakor pa kompanija.

Dragi mi Slovenci! Čemu plačujete v Taylor okraju v Wis. od \$20 do \$30 za akre zemlje tamkaj daleč na severni strani, kjer ni dosti železnice, da bi lahko poslali na trg vaše pridelke?

Sedaj dobite lahko od naše Grimmer Land Co. v Marinette in Forest okraju boljšo zemljo in ceneje: od \$16 do \$20 en akre. Tam vodijo tri železnice: Chicago, Milwaukee in St. Paul proga; North-western železnica in pa Soo Line železnica; poleg tega imate v neposredni bližini Greenbay zaliv, pristanišče Marinette in Menominee, od koder vozijo veliki parniki blago po vseh delih Amerike. Od tu plujeta vedno dva velika parnika z imenom gorinavedenih pristanišč, ali mest. Prevoznina na parnikih je kakor znano cenejša, kakor po železnici.

Usojam si torej uljudno naznanjati, da je znana Grimmer Land Co., s sedežem v Marinette, Wis., pooblastila mene, Mike Ziman-a za Joliet, Ill. in Will okraj za prodajo zemljišč te družbe.

Naslov prvega slovenskega zastopnika za Grimmer Land Co. je: Mike Ziman, 910 N. Chicago St., Joliet, Ill. Z njim se lahko dogovo-rite v domačem jeziku; on gre osebno z vsakim kupeem iz Jolieta pogledat zemljo; njemu so oni kraji znani že od devetega leta.

Ako kupite od te družbe 40 akrov zemlje, vam plača družba vse potne stroške za eno družino, v nasprotnem slučaju če pa zemlje ne kupite, morate pa potne stroške sami trpeti.

Ondi se kupi sedaj lahko od Grimmer Land Co. zemljo na 10letna odplačila. Plačati je treba pri 40 akrih takoj samo \$25.00, pri 80 akrih \$50.00; potem jo pa odplačujete 10 let kakor je vaša volja, ali kakor je vam mogoče.

Kateri izmed naših Slovencev bo kupil zemljo od te družbe, se ne bo nikdar kesal. Za vsa nadaljna pojasnila in odgovore se obrnite pismeno ali osebno na zdalej označenega zastopnika.

S spoštovanjem

MIKE ZIMAN

910 N. Chicago Street,

Joliet, Ill.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kovrte, vabilu in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bo izdelala vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito vam priporočamo zelo priprave Vplachne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Palje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za bla-gajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Po-botnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedno na-tančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Zaloga in prodaja pristnega domačega vina. Točim vedno sveže izbrano Hoerberjevo pivo, fine likerje in prodajam izborne smodke. Cenj. gostom je mrzel in topel lunch zastoj na razpolago.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU

pošilja sedaj denar v stari kraj tudi

PO POŠTI IN PO BREŽIČNEM BRZOJAVU.

Brzjavne pošiljate dospe sedaj v kraj približno tekem 5 do 7 dni.

100 Kron velja \$12.--

Brzjavka stane sedaj le \$2.50
za naslov.

Pošiljajte okrogle vsote, kakor K 100, 200, 500, 1000 itd.

Brž ko dospe brzjavka v kraj, obvestimo in pozne-je pošljemo tudi potrdilo iz starega kraja.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK

Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

USTANOVljena L. 1852.

Lastno poslojje.

DRUŽJO...

— Spisala Lea Fater.

(Nadaljevanje.)

Tudi vest, da se pobili Senjani Turke na Dalmatinskem in plačali tako Jurjevo smrt — ni razburila Foscarija. Vest, da je stopil don Rami v cesarjevem in nadvojvodovem imenu pred senat in zahteval izpustitev Milanšiča in njegovih tovarišev, je isvalila Foscarija gorak usmev. Vedel je, da odgovori senat na pritožbo a pritožbo, da ne ustavi nihče Primorja laških senatorjev. Pride do vojne. In Foscarija tolažba je, da pade pod uskoškim nožem, da bo zadostil tako svoji krivici do Senjanke.

Soparno je. Goste se oblaki, od daleč se sliši grom. Foscarij zapira oko — vidi v polnu nekaj belega, ki se giblje med zelenjem. Ne v smeri vhoda, od strani, ki vodi k doževemu letovišču. Foscarij se spomni, da leži zdaj Cecilija v hladni dvorani in vzdihuje. Z njo vzdihujejo dvorjanke. Ljubosumni dož straži te vzdihne. — Čuj, nagel, tih korak... Ah, Cecilija... V beli halji, razpletenih las, krvavečih rok. Odkod tako blede, zakaj tako prestrašena, sestra moja!

"Ah Ivan," se stisne sestra k njemu. "Vendar me sprejmeš z ljubeznijo! Ivan, grozne stvari ti povem. Pa ne zakriči, da ne čuješ. Gani, ogleduh tajnega sveta. Nihče ne sluti, da sem pri tebi. Dožinja spi. Skočila sem preko ograje, si ranila roke. Grozno, Ivan..." Sedel je, privil tresoco sestro k sebi. Govorila je naglo: Sinoči je prišel dož nenavadno dobre volje v njen budoar. Odpustil je damo, ki je vezla z njo oltarni prt za sv. Marka, hodil po sobi in se hilital.

"Kako da ste tako dobre volje, moj soprog!" je vprašala Cecilija, sluteč, da ji pripravlja ljubosumni soprog kaj neugodnega.

"Res sem dobre volje, ker bom ali sem v stanu, izpolniti nežno željo moje drage soproge. Vi ste vendar želeli enkrat, da bi vodili glasovitega roparja Jurija Senjanina po Markovem trgu? Na srebrni verigi! Dož upa, da vam more ustreči — in to ga veseli..." Brez sape sem strmela v režečega se. — Kako vendar! sem dejala v strahu, saj je mrtev Jurij!

"Ah... ne! Zardeli ste. Še bi je zvesto sree, bije. Ne, ni mrtev vaš razbojniški vitez. Srečo ima pri ženskah. Padel je zadet od kroglice. Rano mu je izlečila lepa pošinja v Bosni. Paša Jussuf ben Izmedin je imel izvrstno misel. Hotel je narediti Bošnjakom praznik, pustiti umirati Jurija v mukah. Pašinja ga je rekla s pomočjo raje. Kako se je pomenila pašinja s pašo in če je bil Jurija tako čednostno napram njej kot proti vam — ne vem. Resnica je, da se je vrnil Jurija v spremstvu novih Uskokov v Senj, da so Senjani skoraj ponoreli od radosti. On pa od jeze, ko je našel hišo prazno in izvedel, kam je izletela golobica sestra, kje je njen ženin Milanšič. Zdal prisega osveti. Mi se ne veselimo novega razdejavanja naših mest, preprečiti ga moramo; zato bomo povabili slavne vojvoda v Benetke — seveda brez njegovih rdečbradcev."

"Pa ne bo prišel," se je oddahnila Cecilija, ki je trpela silno pod navalem različnih čustev.

"Morda vendar," se je rogala dož. "Nekaj privleče Jurija sem — čeravno ne čednosti moje soproge. Reci, Cecilija," se je ustavil pred njo — "Jurija ljubi svojo sestro zelo!"

"Zelo," je šepetala Cecilija prestrašena, pripravljena na nov udarec.

"Dobro. Radi sestre pride. Zora!"

"Je v ječi, moja draga soproga. Obsojena je čarodějstva. Ko dobi Jurija poročilo od tebe — pride, da reši sestro."

"Nikoli mu ne pošljem takega poročila," se je ojunčila Cecilija. "Hijene ste, ki preganjate po nedolžnem ubogo dekletu. Kaznoval vas bo Bog!"

"Le utolaži se, soproga moja. Jurija dobi povabilo v tvojemu imenu. Tako se maščujem obema." "Pekel in smrt!" je hotel zakričati Foscarij, ko je končala sestra. Prestrašena mu je dela roko na usta. Foscarij se je stresel, prekril roke, pogledal v nebo.

"Sveta Devica!" je vzdihnil. "Zora, ta nedolžni otrok, v ječi! V kateri, moj Bog, v kateri? O Zora, ne boj se! Bodi pod avinčeno palešo streho, bodi v blatu Pozzov — jaz te najdem, te rešim. Še nocoj, moj angel... Bog bo z menoj."

XXIII.

Skoz majhno odpetino pada senca dnevnega sveta v Pozze, v grozne podzemeljske ječe. Po vlažnem hodniku vejejo težki vzdih, desajo neslišne stopinje, "rožljajo" verige. Plazijo se polži, strgulje, golazen noči po zeleni steni, miši in dolgorepe podgane hitijo po tleh. Zrak je težak kot smrtno sporočilo, celice ozke kot dom smrti. Tu se ponižuje ponos, kroti upor. Genialne misli velikodušnih borilcev ljudstva se razblinijo tu v privid blaznosti. Enakomerno padajo, tikajo kaplje raz strop... Ob zid udarja šum kanala Orfano. Smrtna pot in zibel onih, ki ječe za tem zidom.

Senca dnevnega sveta pada v Pozze. Pada na skrčeno, v eunje zavito bitje, ki leži navidezno v nezavesti na mokri steni, pa se strge krčevito, ko se ga dotakne golazen. Tedaj zarožlja veriga. Enakomerno padajo kaplje raz strop. Šumi Orfano. Zunan je solnce, ladje na Adriji se odpravljajo na pot — v mokri ječi gnije, umira Zora Senjaninova. Gni je, umira. Saplo kost in kožo pokriva moka eunje, v kepah krijejo skušnjeni laze rumeni obraz, odprto oko, ki zre brezizrazno v temino. Zora gnije, umira. Ne zaveda se več prav svojega groznega stanja. Nejasne se pade slike prošlega življenja pred njeno zavestjo. Vensih se zgibljejo ožgana usta, slaboten vzdih: "Jurija!" zamre v temini. Veli roki krilita po zraku — glava se hoče dvigniti... "Matil!" zamre drug vzdih v temini. Tam je, tam — mati... Usmev radosti bi zakrožil ustni — a na bolelih, suhih zatrepce le trpki usmev jetnika.

Zaskrbljejo vrata. Luč svetilnice osvetli strašno ječo. Beže strigalice, miši, pajki... Cele trume se pade po mokri steni. Ječar vstopi, pogleda jetnice. Zgleda se je — zaklicala s slabotnim glasom: "Jurija!"

"Jurija!" ponavlja ječar in posveti v vrč. "Da, Jurija! Skoraj se sniketa tamkaj z njim, kjer plešejo hudiči in čarodějke. Nfiti pokusila ni vode. Kruh so snedle miši. Skoro ne boš več klicala deklet, daj ne kliče več Foscarija, ne dožinje. Ne prosil več usmiljenja, ne grozi z maščevanjem. Da, hitro se ukrote jetniki Pozzov. Vendar gnijo možje po cela leta. A ta čarodějka, na videz tako močna — ugonobila sta jo dva meseca. Da ni obsodila serenissima naša gospoda deklet kot čarodějke — smilila bi se mi skoro. Tako mlada, lepa, — a zdaj... Pa kaj ti je stari cepce... Cmeriš se! Varuj se! To so čari. Videl si umirati, jetnike, vajen si tega... Ukaz signorije, ki kaznuje in varuje. Naznanim, da umira čarovnica. A čuj — ona moli..."

Jetnica poizkuša skleniti z verigo obteženo levico z desnico, šepče: "O presveta, čista Devica..."

Ječarjev kamniti obraz se zgane. Sršči sivi brki migajo, jastrebnje hude oči so vlažne. V sreču se mu budi neki davn spomin... Sklone se, pomoči roko v vrču, pokropi jetnico. Z besedami: "Bog te reši muk, ubožica!" odide naglo iz ječe. Ne vidi, da se je pridvignila Zora, ne sliši njene glava klica. Kaplje, ki so padle na lice, so jo osvestile... Za hip se vidi zapuščena, umirajoča v ječi, daleč od rodnega doma. Grenkost ji skriči sree, srečna nezavest jo zagrne, slike minulosti se vračajo — jo vodijo do dne, ki jo je vrgel v skrito ječo.

Zopet vidi, kako vlečejo Milanšiča v ječo, sliši njegovo kletev, ki se uresničuje tako, grozno. Zopet čuti v sreču nož, ki so ji ga zasadile tisti nesrečni dan Cecilijine in Venierove besede. Divjala bi, razbijala. Kaj ni ona Zora, Senjaninova sestra? Divjala bi — razbijala bi vse... Pa so tako težke roke, nože... Ah — to so verige... Tako mrzlo plazi po nogah, rokah... Ah — to je golazen...

Vse noči je stala — zato se tako trudne njene noge. Vas noči in dni je krčila z rokami, da odpodi gausoba. In verige so tako rožljale... Zato se zdaj roke in glava. Ah, in ni matere, modre stare Orlovičke, da skuha hčerki adrali, ni brata, da jo tolaži, ni Stane, ne Milke, ni dobrih kum in sosed. Kaplja za kapljo pada raz strop. — Zora čuti zopet grozne slutnje tiste zadnje noči v dogani. Jurisova sestra, v Benetkah si, v uskoški ječi! Svareč glas ji je šepetal te besede. Tolažila se je, da je ta njena zadnja noč v Benetkah. Da odide z barko, ki gre rano na Krk. Proč mora, preden pride on s prelepimi očmi proč, da ne vidi hnavske Cecilije. Kaj ako bi počakala zunaj dne? A zunaj so biriči, Zora — tu v dogani si varna.

Tisto noč je bilo, ravno tisto. Trkalo je boječe. Tako trka ljubimec, ki je razžalil deklet... On! Foscarij! Kaj ukrneš, Zora! Molči, naj odide. Trka in prosi! Prav! Naj izve Zorin sklep. Izvedel je... A ko je padla zavesa za najlepšim Benečanom, ko je ugasnilo solneno oko, je trepetalo Zorino sree bolesti. O težko! Odslavila si ga z mrzlo besedo. Nikoli več mu ne zreš v blagi obraz. Žal ti je! Ženska si, Zora, ženske, nevredna bratovega imena. Ojudači se, bedi kamen.

Kaj je rekel? Grozi? Kdo ubrani Jurisovi sestra? Prisveti, zora nebeška, da ne vidim več doma uskoške sramote, da stopi Senjanka čistega čela pred Senjane. Sabljo v roki poleti sestra, ki bo živela odslej le bratovemu spominu, na kraj njegove smrti. Sabljo v roki umrje na čelu junakov. Za uskoški rod, za naše morje. Tako umiri tvojo srdito senco, Jurija.

Kaj je izbruhnila tista noč vse svoje poštosti? Prihajale so iz dvorane, tapale so po hodnikih. Sence brez glav. Krvave glave so plavale po zraku. Uskoške glave. Marka Posedarskega, Vulatkovića in drugih. Miže, s steklenimi očmi. Nekaj hočejo povedati. Glej, v kotu je zrastle visoka, koščena postava. Riše se obraz — odprto oči... Matil!... Kaj namiguje, sviri s prstom?... Glej klečalnik. Na njem Ivo v vroči molitvi. Kaj pomeni vse to? — Na kolena se je vrgla dekle, zakrla glavo. Tako, v molitvi, je hotela počakati dne. Po polnoči je trkalo. Dožinja, ali privid?

"Zora — saj vem, da ne spiš," je šepetalo s Cecilijinim glasom. "Kaj si naredila Foscariju? Zdal hodi po Piazzeti, se ozira navzgor. O Zora! Kako malodušna je tvoja ljubezen. Nobene žrtve ne prenešaš. Ko bi bil nekdo mene ljubil tako, kot ljubi tebe revež Ivan... Ne vprašala bi po svoji časti. Trdi Senjani! Tvoj brat mi je zagrenil življenje, a ti umoriš moje. Daj — pokaži se mu za hip na arkadah..."

"Igni duh izkušnje!" se brani Zora, ni maši ušesa. Vendar — težko je! Priplulo je vroče v oko in lice. Zaklicala bi bila za njim — šla bi k njemu. Ne žali, bi mu rekla, Ivan saj te ljubim več kot čast in poštenje. Ne — ne! Senjanka ne sme govoriti tako. — Domov! A tam te čaka prezir, tu toži ljubjeni po tebi... Da je šla s Foscarijem... Gondola bi plavala. Zora bi sedela pod baldahinom. Nad njo zvezde. Goste svetle zvezde juga. Za njo sen pesnikov, Venecija. Pred njo tih pas obokov.

Gondola bi plavala kot v tihih sanjah. Gondolir bi zapel pesem o raju. Zasnujete, vse želje. Utešno je hrepenenje. Kraljica sem — ljubezen je moj venec. Gondola bi plavala. Blizala bi se Giudecca, Foscarjeva palača bi žarela v luči... Prihiti bi posli, pozdravljali gospodarice. In Foscarij bi ji izročil dom marmornih, sten krasne vrtove juga: Tu kraljuj, tu bodi srečna, moja kraljica! Druge, slajše besede bi ji pravilo, ponavljali solneno oko. Vedno ene in iste, katerih se ne navetile poslušati ženska duša... O težko je, Foscarij, težko! Žari rubin, pomenja ljubezen; ločitev, solze je naznanil opaz. Klari daj rubin, srečo — meni solze, meni Milanšiča... Težko dekletu, Majka Trsaška! — Pomagaj ti za dekliško poštenje, uskoško vero...

Kaj da ni konca grozne noči? Prisij vendar že, dan, zavori, zora nebeška... Težje in težje stiska strah sree. Grem k Jeli, Ceciliji — grem k ljudem, ljudem... Ah kaj! Grozno! Stene se gibljejo — stena živi! Kaj hočeta zakrinkana moža! Gorje! Na pomoč!

(Dolge prihodnje).

Ker je poslopije prodajalnih tudi naša lastnina, nam ni potreba plačevati nikake najemnine. V to je vzrok, da prodajamo blago ceneje kot po drugih trgovinah.

Moški klobuki

2. nadstropje

V zalogi imamo okrog 100 moških, trdih klobukov (Derby) črne barve v vseh velikostih. Te klobuke se je prej prodajalo po 1.65—1.90 in 2.40, s tem kuponom samo po

59c

Srajce za dečke

1. nadstropje

Srajce ali bluze za dečke z visokimi ovratniki, narejene iz trpežnega blaga, črne, vijšneve, barve in rudečkasto pisane za starost od 6-15 let, s tem kuponom samo po,

23c

Razprodaja s kuponi

Izrežite te kupone in prinesite jih v našo prodajalno ako hočete kupiti doli označeno blago za razprodajno ceno.

Veljavni samo v petek in soboto

Ženske suknje

3. nadstropje

V celi dolžini, prikrojene iz finega blaga, volne in "serge", za pomladansko nošnjo v raznih barvah, stara cena je bila od \$15 do \$20, s tem kuponom samo

6.98

Preproge za postelje

3. nadstropje

V popolni velikosti, Crochet preproge za postelje, izborne kakovosti. S tem kuponom samo komad po

1.39

Odeje za zibelke

3. nadstropje

Odeje za zibelke po vzorcu "Teddy Bear" lepo na okoli iz rezane v vijšnevskosti in rudečkasti barvi, s tem kuponom samo

59c

Mi jamčimo za vsako, pri nas kupljeno stvar.

Ako bi morda ne bili s kakim blagom zadovoljni, vam ni potreba drugega storiti, kakor prinesiti nam blag nazaj. Mi vam bomo isto zamenjali za drugo, ali pa povrnili denar nazaj.

Mi prodajamo vse potrebne stvari katere nosijo moški, ženske ali otroci.

Prodajamo tudi različno blago na jardi in imamo veliko zalogo zlatnine in dragulj.

dne 9. in 10. marca.

Neubeljeno blago za rjane

3. nadstropje

76 palc. široko, fine kakovosti in težko, dobro zarobljeno, s tem kuponom 1 jard samo

25½c

Flanelno blago

3. nadstropje

Flanelno blago za obleke in zamatista flanela za domače obleke. Svetlo vijšnevskasto tkana flanela za otroške obleke — cena 1 jarda samo

7½c

Platnene brisače

3. nadstropje

Fine, neubeljene platnene brisače, dobro zarobljene in trpežne, s tem kuponom 1 jard samo

9½c

Hranite STERNOVE "TRADING" ZNAMKE

Vsakdo naj bi skrbno hranil Sternove "Trading" znamke ker imajo največjo vrednost, kar zamorete teh znamk dobiti. Ena izmed Sternovih znamk je vredna 2, 3 ali 4 krat toliko, kot druge na tem trgu. Te znamke vam zaležejo v Sternovi trgovini toliko, kot gotovi denar. Lahko kupite v naši prodajalni s temi znamkami kar hočete. Zahtevajte torej STERNOVE ZNAMKE povsod, kjer tudi drugo blago kupujete.

Pošiljatelj denarja!

Denar se še vedno lahko pošilja v staro domovino, dokler ne bo vojna napovedana, toda sprejemamo ga le pod pogojem, da se vlad vojne v Evropi mogoče izplača z zamudo, ali pa povrače. Priporočamo pa pošiljati po brezličnem brzojavu, ker take pošiljave ne morejo vstaviti. Parniki namreč le poredko vzamejo avstrijske in nemške pošte, lahko se pa tudi zgodi, da bodo ves promet popolnoma ustavili.

Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamorejo le zamude. Po brezličnem brzojavu se zamore poslati le okrogle zneske po sto, na primer 100, 200, 300, 400, 500, 600 in tako dalje do deset tisoč kron. Za brzojavne stroške je najboljšje, da se nam pošlje \$4 za vsak naslov; ako bode kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj, oziroma pisali za primanjkljaj.

Z ozirom na sedanje razmere, ko se veljava denarja večkrat izpremeni, bomo od sedaj naprej do preklica, ako se bode cena kronam zvišala, medtem ko je denar na potu do našega pošiljatelja, ter s pošiljateljem stopili pisмено v dogovor.

Denar po zvišanem ceni bomo le tedaj odposlali takej naprej, ako bo pošiljatelj izrecno zahteval, da naj se denar odposlje tudi v slučaju, ako se cena kronam zviša.

Kdor želi, da se izplačilo izvrši po brezličnem brzojavu, naj pripomni na denarni nakaznici "pošlje naj se brzojavno".

Za ceno kronam glejte list GLAS NARODA!

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Dr. Martin J. Ivec

Slovenski zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik M. S. K. J.

900 N. Chicago St.

Corner Clay St.,

JOLIET, ILL.

Urad sv. cerkve.

Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—8.

Chicago telefon: 4295.

Dom 3123 L.

\$\$ Pošiljatelj denarja pozor! \$\$

Niže podpisani pošiljam denar v staro domovino po najnižjem dnevnem kurzu. Če se pošlje denar potom brezličnega brzojava, stane vsaka beseda ali štev. pri naslovu 65 centov.

Vse pošiljave so jamčene.

100 Kron samo \$12.50.

Spoštovanjem se vam priporočam,

JOSIP ZALAR,

Joliet, Ill.

Za zastave, regalije in vso

društveno potrebščino.

Prva in najstarejša domača trgovina

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Avenue

Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj.

